

Jugoslovanska zavarovalna
banka

SLAVIJA

posluje v vseh strokah
elementarnega in živ-
ljenskega zavarovanja

GLAVNO RAVNATELJSTVO
V LJUBLJANI

Telefon št. 21-76, 22-76

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

Z. Z. O. Z.

LJUBLJANA

KOPITARJEVA

ULICA ŠT. 6/II.

Črtalnica in tvornica poslovnih
knjig ● Priporoča svojo veliko
zalogo mnogovrstnih salda-konti,
štrac, journalov i. t. d. lastnega
izdelka ● Vstopnice za razne pri-
reditve ● Blagajniške bloke i. t. d.

Vsebina 11. šte.: R. Peterlin-Petruška, Nekaj o našem planinstvu in planincih (str. 363). — Dr. V. Bohinec, Nova jugoslovanska specialna karta in planinci (str. 364). — Juš Kozak, Dva razgleda (str. 367). — Dr. R. Andrejka, Gora Sv. Miklavža (str. 369). — Silvin Sardenko, Stvarnica v Sloveniji (str. 371). — Postanek gora (str. 376). — Obzor in društvene vesti: Občni zbor (40.) Osrednjega društva SPD za leto 1932 (str. 377); Male vesti (str. 390); Tudi petindvajsetletnica (str. 390); Hrvatski Planinar (str. 390).

»PLANINSKI VESTNIK« izhaja 12 krat na leto in stane v tuzemstvu za vse leto 40 Din, za inozemstvo 60 Din. — Naroča, plačuje, reklamira se pri odboru Slovenskega Planinskega Društva v Ljubljani. — Rokopisi, sploh spisi in poročila za natis se pošiljajo na naslov: Dr. Josip Tominšek v Mariboru. Za vsebino spisov so odgovorni avtorji.

Odgovorni urednik: dr. Arnošt Brilej, Ljubljana; izdajatelj: Slovensko Planinsko Društvo v Ljubljani. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (njen predstavnik K. Čeč).

Turisti, pozor! Gozzerje Ia . Din 245.— Ročno šivanje
Smučarske Ia „ 255.— FRANC ZALOKAR, Mengeš 41

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten DOMAČ IZDELEK, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke

Dr. Pirčeva sladna kava

je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom

Nekaj o našem planinstvu in planincih

Rojen v Kamniku, na južnem vznožju najlepših planin, kar sem jih kdaj na svetu videl, sem vzljubil gore kakor malokaj. Že v prvem razredu ljudske šole sem bil z bratoma na Veliki Planini in Kamniškem Sedlu in čim starejši sem postajal, tem bolj in tem više me je vlekle v skalnato vrhovje.

V onih časih, pred dobrimi štiridesetimi leti, je bilo planinstvo posebno v naših krajih še v plenicah, turistov je bilo zelo malo in še ti večjidel tuji — Nemci, zaznamenovanih potov je bilo le nekaj, kočje pa v Savinjskih Planinah samo štiri in še te, razen korporacijske pri izviru Kamniške Bistrice, vse v nemških rokah. Bili smo tudi v tem oziru takorekoč tuji na domačih tleh.

Bil sem v drugi gimnaziji, ko berem v »Slovenskem Narodu«, da se je ustanovilo »Slovensko Planinsko Društvo«. Seveda sem bil takoj ves pokonci. Premlad in brez sredstev, se sicer nisem mogel vpisati v društvo, vendar sem porabil vsako priložnost, da sem prišel ž njim v stik.

Za društvenega tajnika je bil tedaj Josip Hauptman. Izvedel sem, da je solicator pri notarju Plantanu, pa sem šel k njemu. Seznanila sva se in ostal mi je dober do konca. Ves čas mi je stal ob strani z nauki in nasveti; napravil je iz mene navdušenega turista. Povabil me je na društvene sestanke, ki so bili navadno v kaki gostilni, dal mi dijaško legitimacijo za kočje, podaril vse društvene publikacije ter me o priliki tudi predstavil »Piparjem« Korenčanu, Lindtnerju, Škofu in Sevniku, katerih predsednik je bil, nazadnje pa tudi starosti slovenskih planincev, Kadilniku. Vsi ti ter še učitelj Kocbek, Miha Kos in Lj. Stiasny so mi bili v zgled vztrajnosti, tovariške nesebičnosti in smelosti na vseh mojih poznejših potih po svetu.

S Kadilnikom sem prišel večkrat skupaj ob nedeljah na Šmarni Gori ali pa proti večeru na Drenikovem Vrhu, kamor je zahajal vedno po izvršeni turi na čašo čaja ali na kozarček vina. Ob taki priliki mi je tudi podaril svoj spis o potovanju na Veliki Klek.

Piparjem sem se pridružil na marsikateri planinski poti, pozimi jih pa srečaval po vseh gorah okoli Ljubljane. Tekmovali so, kdo bo v enem letu največ vrhov obiskal in dosegel največjo višinsko vsoto v metrih. Seveda sem na tihem tekmoval tudi jaz in sem bil nekoč v enem dnevu pri Svetem Joštu, na Katarini in na Šmarni Gori. Ž njimi sem se udeleževal vseh društvenih izletov, vseh otvoritev planinskih koč. Bili so zelo dobri z menoj in so mi z marsičem postregli. Kot dijak velikokrat nisem imel dovolj sredstev za daljše ture, povsod sem pa — moral biti zraven. Spominjam se, kako so mi po otvoritvi Vodnikove kočje na Velem Polju zbrali v Bohinjski Bistrici precejšnjo vsoto in mi jo na tihem izročili.

Kocbeka sem spoznal v njegovi koči na Molički Planini pod Ojstrico. S pokojnim učiteljem Morelo sva kot dijaka prišla iz Kamnika po Črni in mimo Planinška, da bi se drugo jutro vzbela po novi poti na Ojstrico; toda nenadno grdo vreme nas je s Kocbekom in še s štirimi nemškimi turisti zaprlo za tri dni v kočo. In tedaj smo se sprijateljili. Miho Kosa, tedaj učitelja na Holmcu pod Kamnikom, sem srečaval v Kamniških Planinah in mu pomagal markirati pota; Ljudevit Stiasny je bil pa moj učitelj v Kamniku in me je s svojimi potopisi navdušil za matuško Rusijo, kamor sem pozneje tudi zbežal od vojakov.

Narodna zavest in navdušenje za naše lepe kraje, katere je smatral tujec že za svoje, je ustanovilo Slovensko Planinsko Društvo. In med prvimi in obenem najmarljivejšimi njegovimi delavci so bili, poleg drugih, zgoraj imenovani. V svoji skromnosti se niso niti zavedali, kako močne temelje so postavili društvu s svojim tihim, nesebičnim delom.

Dr. V. Bohinec

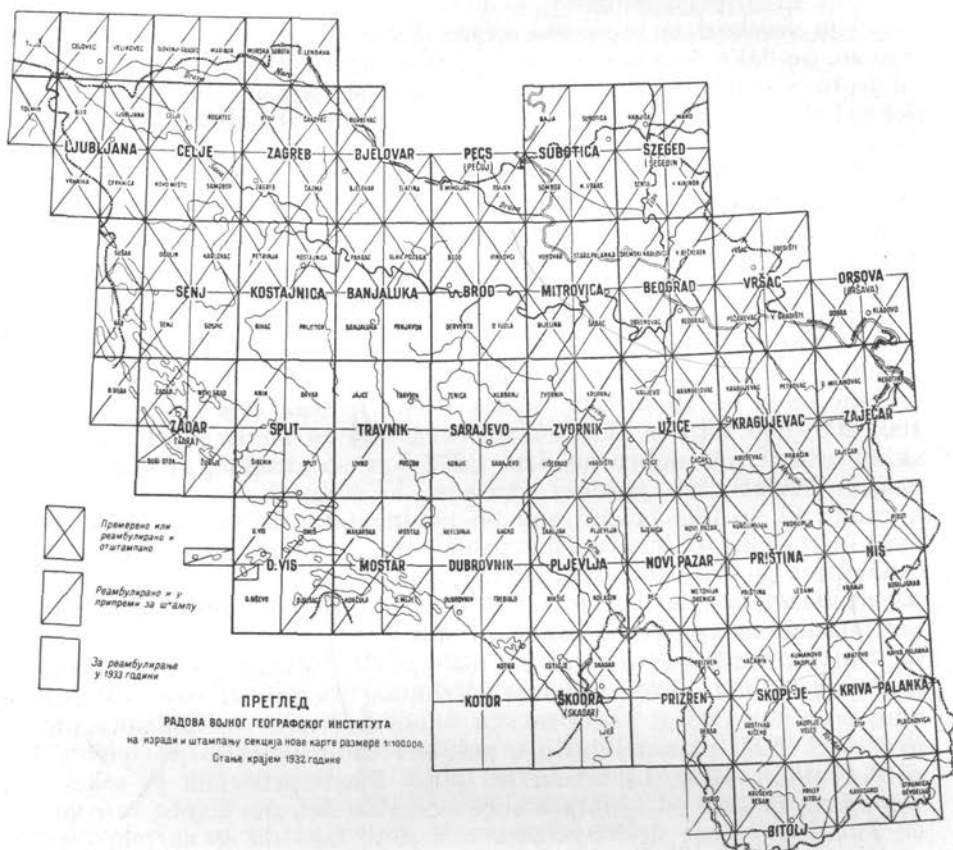
Nova jugoslovanska specialna karta in planinci

Težko si je misliti resnega turista, ki bi ne imel v nahrbtniku zemljevida gorske pokrajine, v katero se je namenil. Dober zemljevid mu je najzanesljivejši in najpotrpežljivejši vodnik. Saj mu razodeva prav vse, kar želi vedeti: višino, v kateri je, smer, ki jo mora ubrati, studence, pri katerih bo mogel počivati. Opozarja ga na lastnosti pokrajine in njene znamenitosti, na strmine gorskih pobočij in razsežnost velikih planot, na tesni, slapove in jezera, na gozdove, travnike in močvirja, na človeška bivališča, na pota, ceste in železnice, na rudnike in industrijske naprave. Ko je dosegel gorski vrh in se mu odpira pogled v širni božji svet, ki se v njem »vzdiguje sklad nad skladam, golih vrhov kamni zid,« tedaj se bo mogel pravilno razgledati zopet le s pomočjo zemljevida. Turist brez zemljevida je kakor vojak brez puške, fotograf brez aparata.

Poleg nekaterih preglednih zemljevidov, ki so jih v zadnjih letih v zgolj turistične namene in večidel brez znanstvenih teženj narisali nekateri zaslužni domači poznavalci (R. Badjura, A. Knafelc, S. Dimnik i. dr.), smo doslej uporabljali največ nemške zemljevide. Razne »Touristen- und Wanderkarten« založb Freytaga & Berndta, Lechnerja, Mittelbacha, Ravensteina i. dr. so preplavile naš književni trg in pomagale pačiti domače imenoslovje. Marsikatero napačno krajevno in gorsko ime se je samo zaradi teh zemljevidov zagrizlo v nas in ga bo sedaj težko odpraviti. Razen teh zemljevidov zasebnih izdaj smo se posluževali tudi avstrijskih vojaških specialnih kart v merilu 1 : 75.000 in generalnih kart 1 : 200.000. Specialne karte so zlasti za čisto gorske predele zaradi črtk pretemne; saj so nekatere malodane črne (n. pr. sekcija Radovljica, sekcija Bovec itd.); zato se nam niso posebno priljubile. Tik pred svetovno vojno je vojaški geografski zavod na Dunaju začel z izdajo novih specialnih kart v barvah in brez črtk; karte so bile prav lepe in pregledne, vendar so v naših krajih utegnili dokončati in izdati le eno edino sekcijo, namreč list 5351 Trbiž. Generalne karte so bile za pregled prav

dobre, toda zaradi majhnega merila za turiste nezadostne. Na vseh pa so potučena in skvarjena naša domača imena.

Naša Jugoslavija, ki je morala graditi na vseh poljih iz temeljev, je l. 1918 stala tudi glede kartografije državnega ozemlja pred veliko in težavno nalogo. Za pokrajine, ki so bile prej pod Avstrijo, oziroma pod Ogrsko, so sicer obstajale že imenovane vojaške karte in dunajski kartografi so bili izdelali tudi zemljevide 1 : 200.000 za pokrajine južno od Donave. Enako je bil začel srbski Geografski

oddelek glavnega generalnega štaba že v letih 1900—1906 s prvo trigonometrijsko triangulacijo Srbije, ki je bila podlaga za novo topografsko izmero dežele v merilih 1 : 25.000 in 1 : 50.000. Toda avstrijske karte so bile nemške, deloma zastarele in južno od Donave netočne, v Srbiji sami pa so merjenja zaradi nujnih krajevnih del večkrat zastala; končno pa sta balkanska in svetovna vojna onemogočili vsako mirno delo v terenu. Tako je bilo torej treba ustvariti novo jugoslovansko specialno karto.

Tega velikega in trudapolnega dela se je z mladeniško vnemo lotil general St. P. Bošković, ki vodi Vojni geografski institut kot šef že od l. 1901. General Bošković je ne le znanstvenik svetovnega slovesa, temveč tudi velik organizator. O tem priča ponosna zgradba našega Vojnega geografskega instituta na Kalemegdanu v Beogradu, ki je njegovo delo in ki more služiti vprav kot vzor,

kako je treba dani prostor izrabiti in smotreno urediti. Tu je v razmeroma kratki dobi od osvobojenja do konca l. 1932 nastalo pod njegovim izkušenim vodstvom 84 sekcij nove jugoslovanske specialne karte v merilu 1 : 100.000. Koncem leta 1936 bomo imeli vso državo izmerjeno in nanovo kartografirano; kajti od ostalih 56 sekcij našega ozemlja je 44 že pripravljenih za tisk. Nanovo je treba obdelati, oziroma reambulirati na podlagi avstrijskih zemljevidov le še 12 sekcij.

Z atlantom specialnih kart, ki ga bomo tedaj imeli pred seboj, se bomo smeli ponašati pred vsem svetom. Kajti izvedba teh zemljevidov je vseskozi na evropski višini. Merjenja, ki so jim služila za osnovo, so tako točna, da smemo trditi brez vsakega pretiravanja, da je tu ustvarjena nova podlaga za spoznavanje in studij obširnih delov Balkanskega polotoka. Končno ugotovitev pravih višin naših gora bomo tudi planinci pozdravili z veseljem in s hvaležnostjo!

Posebno nas pa zadovoljuje prijetna preglednost naših novih kart. Zaradi svojega srednjega merila (1 : 100.000) obsegajo precej veliko ozemlje, namreč vsakokrat 30' zemljepisne širine, oziroma dolžine, a kljub temu ne zaostajajo za točnostjo bivših kart 1 : 75.000. Tisk je izvršen v kamnotisku, in sicer v več barvah: ogrodje in pisava je črna, vodovje modro, gozdovi in kulture so zelene. Črtka naša karta ne pozna, ker izraža teren s temnorjavimi višinskimi črtami. Te so izpeljane na vsakih 20 m višine; kjer pa dopušča ozemlje, celo na 10 in 5 m; vsaka stota višinska črta (to je višina 100, 200, 300 itd.) je debelo izvlečena. Relief stopa s temi višinskimi črtami zelo dobro na dan, zlasti ker so strmine, ki v njih ni mogoče izvleči črt, posebej izrisane. V nasprotju z avstrijskimi kartami, ki so bile orientirane po poldnevniku otoka Ferro, je za našo karto merodajen pariški poldnevnik, vendar pa je ob robu označena z modro barvo tudi zemljepisna dolžina vzhodno od Greenwicha. Razen nekaterih listov srbskega ozemlja, ki so izšli i v cirilici i v latinici, so vse karte tiskane v latinici.

Od Slovenskega ozemlja so doslej izšle sekcije Tolmin, Bled, Ljubljana, Celje, Ptuj, Čakovec, Vrhnika, Cerknica, Novo Mesto, Samobor, t. j. skoraj vsa Dravska banovina razen njenih severnih predelov. Naši planinci bodo s posebno zadovoljnostjo posegali po istih Tolmin, Bled, Ljubljana in Celje. Zlasti prikupna je sekcija Ljubljana, ki sega od Ljubljanskega Barja do Železne Kaple, oziroma od Šmarjetne Gore do Vivodnika v Menini, tako da so na tem listu upodobljene Savinjske Alpe v celoti. Karavanke in Julijske Alpe so razdeljene vsakokrat na dve sekciji, Pohorje celo na štiri, slično kakor je to že bilo tudi pri avstrijskih kartah. Imenoslovje je vseskozi slovensko — razen nekaterih občnih imen, ki so enotno rabljena na vseh sekcijah — in je večinoma pravilno. Razumljivo je, da so se tu in tam vtihotapile napake in tudi kaki tiskovni pogrški. Na mnogih mestih bi si turist želel več imen in tudi višinskih podatkov (kôt); marsikatera za turista važna steza ni vrisana. Toda pomisliti je treba, da je to vojaški zemljevid in da imamo pred seboj njegovo prvo izdajo. Sčasoma se bo dalo marsikaj dostaviti in izboljšati.

Nadejamo se, da bo Vojni geografski institut, ko konča glavno delo, izdal ta ali oni odsek v še večjem merilu in ga prilagodil tudi posebnim željam planincev. V tem oziru čaka SPD še hvaležna naloga, da pokrene izdajo takih zemljevidov za posamezne gorske

skupine. To bi se brez dvoma dalo združiti z načrti, ki jih ima naše društvo glede izdaje turističnih zemljevidov v merilu 1 : 25.000. Saj je Vojni geografski institut že sedaj izdal več sekcij v merilu 1 : 50.000 (tako sekcije Beograd, Zagreb in Niš), polagoma bodo prišle na vrsto tudi druge. Za okolico Beograda je l. 1932 izšel zemljevid v merilu 1 : 25.000 že v drugi izdaji.

Vsekakor gre Vojnemu geografskemu institutu zahvala, da smo vendar že dobili dobro domačo specialno karto, in sicer tako, da se sme mirno postaviti ob stran sodobnim izdelkom visokokulturnih narodov. Za nas planince so ti zemljevidi pravi zaklad in v mnogih primerih resnično odkritje. Hotel bi n. pr. poznati planinca, ki ga list Debar ne zavede, da odloži svoje švicarske načrte in obiše neznano Jugoslavijo krog Rudoke in Bistre Planine! A čudil bi se tudi bratskemu turistu z našega juga, če ga sekcija Bled ne bi privabila na Stol in Triglav in če mu ob sekciji Tolmin ne bi bilo enako hudo kakor nam, da je prekrasna Soška dolina, da sta Mangrt in Špik nad Policami v tuji državi.

Za prepustitev klišeja (1 : 100.000) se zahvaljujemo uredništvu »Glasnika Geografskog Društva« v Beogradu.

Juš Kozak

Dva razgleda

I.

Nad Bohinjsko dolino je ležala megla, bela ko mleko. Segala je visoko, do roba na Vogarju in Studorju, do vitkih smrek na Storeč-ravni. Sredi meglenega jezera se je dvigal zeleni otok, glava Rudnice. Obstali smo za hip v gostem bukovju pod Suho. Prve strmine so bile za nami, skozi drevje so se že svetlikale bele skale. Vsenaokoli so vabile rdeče, z roso posute jagode. Izpod Raskovca se je razlegel srnjakov krik. Še en prag in planina Suha se je odprla. Nizki stanovi so stali zapuščeni; kajti pastirji so že odgnali živino. Ta dan so pasli na sedlu med Rodico in Šijo. S Suhe smo gledali, kako se je rdečelisasta žival premikala v skalnatem bregu, nad katerim se je razpenjalo temnomodro nebo.

Prevzelo nas je veselje; v bližini jasnega neba smo pričakovali, da bo razgled poveličal zgodnjo jutrnjo pot. Med ruševjem pod Kratkimi Plazi je stal stari pastir s Suhe. Od daleč smo se pozdravili. »Vreme?« smo vprašali tako iz navade, kakor se na planinah vprašuje. »Kaže! Ga meče nazaj,« je dejal in napanjal oči izpod klobuka. Ozrli smo se v nebo in odkrili komaj vidno meglico, ki jo je sever obračal nazaj. Pod nogami skale in grušč, nebo vedno bližje, razgled širši. Skozi grapo smo zavili na sočne trave, kjer se je pasla živina. Ustavili smo se za kratek čas pri vojaški karauli. Graničarji so nas sprejeli z gostoljubno prijaznostjo, ponudili nam kave in prinesli ovčje kožuhe, da bi udobneje počivali. Stari znanec, Užičan, nas je spremil pozneje na Rodico. Pod nogami sta nenadno vzletela dva skalna jereba. Na tem pobočju radi gnezde, redki turisti jih ne motijo. Oči se nam opajajo od širine in višine, solnce zlati goste trave, cvet žari poleg cveta, vmes pa bele očnice. Premaknemo se

na greben. Pazljivo prestopamo žične ovire, ki so ostale od svetovne vojne. Med državno mejo in prepadom na severnem pobočju dosežemo vrh. Pod nami leži zemlja. Solnce obliva njeno skulpturo. Temni Porezen stoji Blegašu nasproti. Nad Snežnikom visi oblak in se ne gane. Gozdovi in gozdovi, vmes pa rebri, popisane s travniki in z žitnimi polji, vasi, kakor gnezda na pobočjih. Tam spodaj Ravne, še dalje Kneža, Mužci nad Benečijo se vidijo. V ravnini stoji Čedad, z daljnogledom vidimo, kako se v mestu iz dimnikov kadi. Na obzorju dolga bela črta, svetli pas Tilmenta. Daleč na jugu se zaleskeče svetla lisa. Pa saj to je morje! Oči strme. Morje pred izlivom Soče. Seveda, tista bela kača je Soča, mogočna cerkev na gori je Sveta Gora nad Gorico. Blažene plavajo oči nad to zemljo, od Učke Gore do Mužcev, obračajo se od Kuma do morja, visoko nad gozdovi, nad človeškimi domovi, nad vrhovi. Objemajo in ljubijo. — Oziramo se, odkoder smo prišli. Megle so skopnele, smaragdno gladino Bohinjskega jezera reže čoln. Visoki oblaki razgrinjajo vijoličaste sence po belih vrhovih in pečinah. Nam se zdi, da se velikani premikajo. Debeli Vrh in Mišelj Vrh sta se razmaknila. Draški Vrh se je približal Triglavu, preko katerega so pravkar padle sence in pokrile meli pod njim. »Glej,« pravi tovariš, »zvečer se nama bo zdelo, da je nekdo ves dan prestavljal igrače. Zdaj iščeš Tičarico tu, zdaj Slatno tam, Ogradi so se izmaknili in celo Bogatina sta se prestavila. Z mrakovi pa se postavijo te velike igrače vsaka na svoje mesto.«

II.

Včeraj smo še sedeli na Slemenu pod tistimi lepimi smrekami pri jezercih. Za nami Mojstrovka in beli Jalovec, na levi Ponce, na desni Suhi Plaz in Kukove Špice. Mi pa v sredi na skalnatem robu, kakor na krmi ladje, ki je obstala med gorami. Danes kuhamo čaj na Petelinku. Tuintam se še vidi nastreljeno deblo: plebiscitne krogle. Po smoli diši med smrekami v vročem opoldanskem solncu. Visoko pod nebom brni aeroplan. Preko Mangrta je priplul in okrenil nad Dobračem. V dolini ga iščejo ljudje, kakor mi na gori. Zdaj se nosi nad Celovcem. Morda so njegova krila odsvitnila v Vrbskem jezeru. Po tihi dolini se vije Zila. Iz rodovitne zemlje kipi zelenje. V bregovih se solnčijo prijazne vasi. »Tod nekje so Gorje in spodaj Drašče. Ali vidiš cesto iz Zahomca v Čajno pod Dobračem? V Zahomcu so skrivali v dneh svetovne vojne slovensko knjižnico v globokih kletah. Da bi še enkrat slišal, kako so v Blačah peli!« Od nekje je zletel skov in se zanesel proti Beljaku. Izgubi se v azurnem nebu. »Voda vre,« opozarja tovariš. Ne moremo odtrgati pogleda. V dalji se prikazujejo vrhovi Dolomitov, na obzorju Ture. Iščemo Beljak. Med zelenjem se sveti jezero. »Baško je,« sodimo. Tišina je sprostrta nad zemljo, med gostim zelenjem se svetijo vode, zrak drhti nad gozdovi, noben šum se ne prikrade sem gori. Opajamo se od vonjav zemlje, v kateri se je rodila naša najlepša pesem. Za nami vrta Špik v nebo. Med bodičastimi vrhovi je Jalovec najlepši. Videti je, kakor da je kipar vsak vrh po svoje obklesal in potem postavil beli kameniti gozd sredi zelene zemlje. S teh vrhov pregledujemo svojo usodo. — »Škoda,« modrujemo pri čaju, »da nismo vzeli šatora, ostali bi lahko čez noč. Mogli bi razlččiti, kako padajo zvezde v koroška jezera.«

Voje

Foto prof. Janko Ravnik

Sv. Miklavž

Dr. R. Andrejka

Gora Sv. Miklavža

(Iz zbornika o Selški dolini.)

Južno obzorje Selc zapira, strmo se vzdigajoč takoj nad desnim bregom Sore, hrib Zavrnik (748 m); nad njim vzraste do višine 957 m nad morjem gora Sv. Miklavža, ena najlepših gora lepe Selške doline. Vidiš jo že z Ljubljanskega Polja, malo na desno od Lubnika, seveda le njen vrhunec; zagledaš pa jo tudi s Tržiča, zopet le najvišji del gore, ki te pozdravlja preko sedla Prevale med Sv. Mohorjem in Jelovico; najlepši je pa na Sv. Miklavža pogled z Bukovškega Polja v Selški dolini; mikaven pa s klanca na Hudem, v Dolenji Vasi nad Benedikovo žago. Od tu uzreš tudi na vrhu samotno cerkvico, ki je dala gori ime.

Iz Selške doline držijo štiri pota na goro: Iz Dolenje Vasi po dolini potoka Kršivnika na pobočje med Spodnjo in Zgornjo Golico in potem na vrh. Iz Selc čez goliški most skozi Spodnjo in Zgornjo Golico in od tu naprej kakor pri prvi poti; iz vasi Studeno med Selcami in Češnjico čez studenski most po Studenski grapi; najdaljša pot gre iz Železnikov skozi vas Smolevo. Razen prve poti so vse markirane.

Najkrajša, čeprav najbolj strma je pot iz Selc. Razkazalna tablica Selške podružnice SPD na župnijski drvarnici ob mostu čez Sevnico pove, da je do vrha 1 uro in 15 minut. Čas je bolj na široko odmerjen, ker pride izurjen turist na vrh v 1 uri. Pot drži ves čas v južni smeri mimo zadnjih selških hiš ob levem bregu potoka Sevnice do njegovega izliva v Soro, čez goliški most (lep pogled na Soro in Ratitovec!) naprej do podnožja Babnika, medtem ko ostane Zavrnik na desni.

Takoj onkraj potočka, ki priteka izpod Babnika, se vzdiguje steza skozi senčen bukov in smrekov gozd v mnogih ovinkih precej strmo v breg. Iz gozda pridemo mimo znamenja na kolovoz, ki se položno vije do vasice Spodnje Golice. Od tu zapusti markirana steza kolovoz: sadno drevje spremlja potnika po strmi poti prav do kolovoza, ki prihaja od leve strani. Markacija pa kaže na desno; tako odrežemo velik ovinek. Odslej gremo po kolovozu in dosežemo v 5 minutah vasico Zgorno Golico in ž njo tudi sedlo Sv. Miklavžem, odkoder drži lahko se dvigajoča markirana pot v južni smeri proti Rovtam in naprej v Javorje in Poljane. Pri zadnji, najvišji hiši v Zg. Golici označuje razkazalna tablica na stari češnji to smer; obenem pa opazimo drugo tablico, ki kaže na desno pot na vrh Sv. Miklavža.

Krasen razgled po Selški dolini se nam na mah razgrinja, posebno pa po Kamniških Planinah; na zapadu zazremo kar prijemljivo pred seboj Ratitovec v vsej mogočnosti. Mimo stare zidane kapelice gre pot naprej po dolomitnemrodu, odpirajoč veličasten razgled zlasti proti Poljanskim goram na jugozapadu. Tu gori je že vse planinsko; slabo uspeva v dolomitu smreka, boljše gaber in bukev, najbolje se drži borovec.

V četrť ure smo na vrhu. Skozi obok precej visokega obzidja stopimo na prostor pred sv. Miklavža cerkvico, ki je tako stara, da ji domačini ne vedo povedati leta postanka. Iz župnijskih matic se da sklepati, da je obstojala že konec 16. stoletja. V velikem oltarju je lepa slika sv. Miklavža, delo Leopolda Layerja. Gora sv. Miklavža je bila tudi dr. Janezu Ev. Kreku najljubša za Ratitovcem. Po vsej pravici! Čeprav le nekaj metrov višja ko Sv. Mohor, ima neprimerno bolj planinski značaj nego ta, najbrž vsled izrazite dolomitne sestavine in zaradi bližine velikih alpskih predgorij, Ratitovca (1669 m), Blegaša (1578 m), Koprivnika (1399 m), Mladega Vrha (1371 m), Starega Vrha (1227 m) in Vancovca (1084 m). Na njih pred vsemi obstoji pogled.

Nikoder drugod ni ta predalpska gospoda tako slikovito zbrana v enem obzorju. Ratitovec vzraste z orjaško gmoto svojih vrhov — koničastega Kosmatega Vrha in trapecastega Gladkega Vrha — kakor mogočen branik svoje varovanke Selške doline. Pod robovi Ratitovca sameva v višini 1000 m pethišno selo Prtovč, malo na desno spodaj v gosto raztresenih domovih pa Podlonk. Z vrha se vidita vasi Studeno in Češnjica v Selški dolini, medtem ko zakriva Železnike Kovaški Vrh, zgornjo Selško dolino pa Vancovec, ki se kot drzno oblikana piramida lepo vidi že z Jeperce in s Sorškega Polja. Med Vancovcem ali, kakor mu tudi pravijo Prtovčani in Podlončani, Plešenicami, in med Koprivnikom pa leži rovtarski svet Martinjvrha, ki ga komaj prehodiš v 1 uri — tako daleč so rovtarski domovi vsaksebi. Za Koprivnikom se boči v samotni odmaknjenosti veličastna gmota »sivega Blegaša«, za njim na desno pa nas tožno pozdravlja Porezen, sedaj po dve tretjini v tuji oblasti.

Tik pod nami se belijo hiše in koče vasice Ostri Vrh. Severno nad vasjo sta dva vrhova, Strmec ali Ostri Vrh (938 m), ki je dal selu ime, in malo nižji Kovaški Vrh (839 m). Njih vzhodno pobočje pada v Studensko grapo; ta jih loči od Gore sv. Miklavža. Tako se vrste tu z vrha hribi in doline, gore in grape, vse navidez razmetano, a vendar združeno v skladno celoto planinskih tvornih sil.

Ko stopamo z vrha navzdol, bi takoj pred kapelico lahko zavili na ozko stezo, ki drži strmo čez senožeti v dolino po Studenski grapi. Uberemo pa rajši daljšo, a zanimivejšo pot v vasico Ostri Vrh in odtod na Železnike. Ta pot gre do omenjene najvišje hiše v Zgornji Golici, odtod pa nekaj časa po poti na Rovte, potem dalje na Ostri Vrh, vasico kakih 10 hiš. Pri Boltarčkovi kmetiji se navzijemo iz vrstne vode, ko smo se prej proti prehladu zavarovali s požirkom ostrovrške znamenitosti, domačega češnjevca. Tu je razkrižje na pet strani. Pot, po kateri smo prišli, drži na Zg. Golico, v Selca in Doljno Vas; od te poti se cepi malo više na desno ona na Sv. Lenart in steza na Rovte in Javorje. Na levo kaže razkazalnica SPD lepo pot na Megušnico, Martinjvrh, Koprivnik in Blegaš. Kolovoz mimo Čemažarjeve kmetije (»pri Ilču«) navzdol bi nas dovedel v dolino Sprednje Smoleve in po njej v Železnike. Ker pa je vreme lepo, jo uberemo rajši naprej na desno, ob znamenju pa ostro na levo. Tu kaže tablica SPD pot navzdol v Šmolevsko grapo in v Selca. Zaradi razgleda proti jugozapadu hodimo odslej po stezici, ki nas dovede ob južnem pobočju Strmca in gore Ostrega Vrha, pod senco starih češenj in orehov, znanih tega rovtarskega sveta, do samotne kmetije; odtod pa po vedno ožji stezici navzdol do vasice Smoleve in čez dobre četrte ure do Železnikov, kjer si do odhoda večernega avtobusa (17.30) ogledamo znamenitosti tega nekdanjega cvetočega in imovitega fužinarskega kraja.

Vsa omenjena pota so dobro markirana. Pot po Studenski grapi in z Ostrega Vrha po pobočju Strmca je priporočljiva le ob suhem vremenu.

Silvin Sardenko

Stvarnica v Sloveniji*

(Planinski prizor.)

V ozadju zavesa, za katero stoji prestol, še zakrit. Na vzvišenem prostoru med zelenjem nastopi: Stvarnica. Opravljena je kot kraljica: s krono na glavi, s prstanom in žezlom v roki, z verižico okrog vratu, troje zlatih rož v nedriju, ogrnjena s kraljevskim plaščem, ki ga nosita dva lahkokrila spremljevalca: Veter in Šum.

Stvarnica (pred njo stopa Viharnik s tremi balončki na vrvi):

Danes prestol svoj postavim

v lepi Dravski banovini:

ali v tihem, senčnem dolu,

ali gori na planini.

Čujte, Veter, Šum, Viharnik!

Prost izbor mi dal je Stvarnik.

Hitro! Iz najlepših krajev

divne Dravske banovine

mlade vile privedite,

preden zlato jutro mine. (Viharnik izroči Šumu in Vetru, vsakemu po en balonček. Vsi odjadrajo.)

Šli so: Veter, Šum, Viharnik.

Hvala zanje, dobri Stvarnik!

(Vile nastopajo v dolgih, belih krilih, z dolgimi lasmi.)

* »V vdanem spominu na 40 letnico SPD in v znamenju hvalečnosti za zdravje, ki se mi je vrnilo v božji naravi na Slatini.« (Iz pisma pisatelja uredniku.)

I.

Bistriška vila (čez rame širok trak z napisom: Kamniška Bistrica):

Pozdravljena, kraljica! (Se pokloni.)

Stvarnica:

Odkod si, krasotica? (Se ji približa.)

Bistriška:

Iz Kamniške sem Bistrice!

Stvarnica:

Iz Kamniške si Bistrice?
Po bistrih se očeh pozna,
da si na bistrih tleh doma.

Bistriška:

Kdor videl naš je bistri svet,
na veke bi ga gledal vnet.
Pod modrimi višinami,
med sinjimi planinami
se dviga Sedlo Kamniško:
kraljevsko Sedlo Kamniško
bi moglo biti prestol tvoj.

Stvarnica:

Kraljevska hči, za hip postoj!
Naj čujem druge sestre drage:
kateri damo venec zmage.

(Bistriška vila vstopi na levo od Stvarnice.)

II.

Blejska vila (čez rame trak z napisom: Bled):

Kraljica zlata, vdan poklon! (Se pokloni.)
Ti naš si Vzhod in naš Zaton!

Stvarnica:

Odkod, prelepa si neznanka?
Postala moja boš dvorjanka!

Blejska:

Moj dom je, glej, podoba raja!
Pri nas planincev svet se shaja.
Pri nas družina je kraljeva
izbrala svoj poletni dvor;
pri nas oko nebeško seva
med stenami visokih gor.
Ob prvem vsak je vnet pogledu:
Postavi prestol svoj na Bledu!

Stvarnica:

Pogled se moj je vtopil vate,
srce se mi je vnelo zate.
Počakajva za hip samo:
kaj druge vile povedo!

(Blejska vila vstopi desno ob Stvarnici.)

III.

Bohinjska vila (čez rame trak z napisom: Bohinj):

Pozdrava dva srce želi (počasi stopa pred kraljico):
Za te, ki so in ki jih ni! (Dva poklona.)

Stvarnica:

Za te, ki ni jih? Vila, kdo si?

Bohinjska:

Napis: ime Bohinjsko nosi!

Stvarnica:

Preprosta se mi zdiš v izrazih.
Počasna se mi zdiš v korakih.

Bohinjska:

Na mojih potih in prelazih
zakriva zemlja se v oblakih;
prešinjena je z rujnim zrnom:
s krvjo, ki tekla je nad Krnom.
Otožna gledam v kraje tiste (se zagleda v daljo):
Ah! Bili ste, več moji niste!

Stvarnica:

Prosila Stvarnika bom zate:
naj vrne tvoje vjete brate.
Kar je rodila ista kri,
pod istim nebom naj živi!
(Bohinjska vila se postavi desno ob Blejski.)

IV.

Rateška vila (na traku napis: Rateče-Planica):

Po meni Rateče s Planico
pozdravlja Stvarnico kraljico. (Poklon.)

Stvarnica:

Ime iz tvojega mi kraja
zveni ko ljub spomin iz raja.

Rateška:

Ko lilija iznad gredice
kipi Savica vrh Planice.
Kot križ na gori dviga Ponca
svoj zlati vrh do brata solnca.
Ponosni Mangrt na mejniku
stoji kot vitez na braniku.
Nad jezerom ti Belopeškim
dan smeje s smehom se nebeškim.

Stvarnica:

Beseda tvoja razodeva,
pri tebi trojno solnce seva:
Ljubezni, Luči in Lepote.
Blagrujem Rateške planote.
(Rateška se postavi na levo tik ob Bistriški.)

V.

Planinska vila (na traku napis: Planina):

Od vseh povsod pozabljena,
kako da sem povabljena?

Stvarnica:

Zaveje veter, kamor hoče,
priveje vile mi cvetoče.

Planinska:

Pozval s Planinskih me je tal,
kjer Sotla Savi nosi val;
kjer tesna mi je domovina:
za Kozjem Pilštanj in Planina.
Po naših lepih so vrhek
sloveli dvori v davnih dneh.
V gradovih naših sveta Hema
v spominih jasnih te sprejema.

Stvarnica:

Ko pojdem na planinski zlet,
veljal bo tebi moj poset.
Naj tvojo slavo Sotla, Sava
oznanja svetu: Bodi zdrava!

(Planinska vstopi levo ob Rateški.)

VI.

Póhorska vila (na traku napis: Pohorje):

S Póhorja prihajamo,
kakor deca rajamo.

Stvarnica:

Kar drugod je večni sneg,
to pri vas je večni smeh.

Póhorska:

Póhorci smo veder rod,
vedrejšega ni drugod.
Sreča je pozlátila
s solncem nas pobrátila.
Kadar solnce gre v zapad,
zlati nam pustí zaklad.
Tudi srca od zlata,
pravijo, so v nas doma.

Stvarnica:

Póhorje, pozdravljeno!
Domu v čast postavljeno
z dražestno okolico:
z Mariborsko stolico!

(Póhorska se postavi desno ob Bohinjski.)

VII.

Savinjska vila (napis: Logarska dolina):

Iz Logarske doline:
Pozdrave in spomine!

Stvarnica:

Prijetno se postavljaš,
prijazno me pozdravljaš.

Savinjska:

Če biserov prirodnih,
visoka, boš, kraljica,
iskala v dneh prihodnjih,
naj ne preslišiš klica:
Na Logarsko planjavo
postavi prestol jasen:
Za biserno Solčavo
odkriva dol se krasen!

Stvarnica:

Ob tvojem divnem domu
v zadregi sem in dvomu:
kam prestol naj postavim
na radost srcem zdravim.

(Savinjska se pridruži Planinski na levo.)

VIII.

Slatinska vila (napis: Rogaška Slatina):

Ako ljubiš mir in zdravje:
Slatina ti bodi vzglavje.

Stvarnica:

Mir in zdravje! Kakor Stvarnik
preiskujem srca tistim,
ki jih Veter, Šum, Viharnik
privedo mi z dihom čistim.

Slatinska:

Druge vile so višave:
jaz ponižne sem postave.
Iz osrčja vro mi vreli:
trije vreli, sreče strelci.
Pod varnim plaščem svete Ane
teko čez struge mi vkovane.
Hočeš, da jih s srcem vročim
Tebi, sestram vsem natočim?

Stvarnica:

Vse kraljevske svoje znake
razdelila bom med vas:
Pred menoj ste vse enake:
Stvarnikov ste lep izraz.

(Slatinska se pridruži na desni Póhorski.)

Stvarnica (pokliče vsaktero. Ob imenu svojem vsaka pristopi, sprejme dar, se prikloni in vrne na svoje mesto):

Blejski vili: Krono zlato. (Jo venča.)

Bohinjski: Nakit na vrat. (Ji obesi nakit.)

Bistriški: Žezlo bogato. (Ga ji izroči.)

Rateški: Nov prstan zlat. (Ga natakne na prst.)

In Planinski kot Savinjski:

Eno svojih zlatih rož (zatakne rožo v nedrije Planinske);
da v ljubezni domovinski

vsa mi srca vnela boš. (Zatakne rožo v nedrije Savinjske.)

Póhorski: Kraljevski plašč. (Jo ogrne s plaščem.)

Prav stoji ti, ko nalašč.

Slatinski: Se želja javi (Slatinska pristopi, molk):

Danes prestol mi postavi!

Slatinska (Slatinska odgrne zaveso; Šum, Veter, Viharnik prineso tri steklenice):

Teci! Teci, vir srebrni (toči vrelce):

Kdor ni zdrav, mu zdravje vrni!

Stvarnica (sede na prestol. Ko so kozarci kraljici in vilam natočeni, se dvigne):

Sklenjeno je naše slavje!

Vile, vam in vsem: Na zdravje!

Z a s t o r.

Postanek gora

Adam in Eva sta bila izgnana iz raja. Tudi legijoni upornih angelov so bili že pahnjeni v peklensko brezno. Véliki gospodar Lucifer se je bil večnega ognja in silne teme naveličal. Zahtelo se mu je žarkega solnca in nebeško lepe prirode na zemeljskem površju. Dvignil se je neopaženo iz pekla, se sprehajal po zemlji in občudoval veliko modrost Stvarnika. Ena stvar pa Luciferju le ni bila všeč. Z obžalovanjem je opazil, da je sinji nebeški pokrov z milijoni pripetih zvezd pretesen, ker zemeljske krogle ne pokrije popolnoma. Pa mu je šinilo v glavo: »Kaj, če bi se gospod Bog domislil in bi preveliko zemljo nekoliko stisnil, potem bi bilo vse lepo in prav.«

Tako si je govoril sam pri sebi peklenski Lucifer, ko pribrenči mimo njega drobna božja živalca čebela in prestreže to modrovanje na svoja tenka ušesa. Ne bodi lena, nese to novico gorko pred obličje Boga Očeta.

Stvarniku je bila Luciferjeva misel pogodu. Skoval je močen železen obroč pa šel in opasal ž njim zemeljsko kroglo ter jo prav krepko stisnil. In glej, ko miza gladka zemeljska skorja se je zdaj na mnogo mestih zgubančila:

Nastale so mikavne gore pa dolgi gorski venci in debeli snopi njih, med njimi pa so se udrle solzne doline, ki so jih naselili otroci Adama in Eve.

Črnogorska narodna, priobčil dr. Jože Rus.

Občni zbor (40.) Osrednjega društva SPD za leto 1932

Vršil se je dne 27. aprila 1933 in se tiče delovanja v l. 1932. Otvoril in vodil ga je društveni predsednik dr. Pretnar Josip.

Pozdravivši navzoče predstavnike oblastev, zastopnike časopisja, vse planince in planinke, med njimi imenoma gg. ravnatelja Kajzelja in Lindtnerja, edina še živeča prvoustanovitelja našega društva, je predsednik predlagal, da se zbor ob pričetku zborovanja z izrazi globoke vdanosti spomni Njegovega Veličanstva kralja (navdušeno pritrjevanje), in da se pošljejo pozdravi ministrom gg. dr. Albertu Kramerju, Ivanu Puclju, trgovskemu ministru dr. Iliji Šumenkoviču in ministru za narodno vzgojo dr. Kraljeviču, dalje g. banu dr. Dragotu Marušiču in podbanu g. dr. O. Pirkmajerju, ki so pokazali našemu planinstvu vedno veliko naklonjenost. (Vsestransko odobravanje).

Predsedniško poročilo.

Nato je g. dr. Pretnar podal svoje predsedniško poročilo, izvajajoč: »Današnji občni zbor se vrši v znamenju bližajoče se 40 letnice obstoja SPD, ki jo nameravamo praznovati letošnje leto v juniju v Ljubljani, ko se bo tam vršil tudi kongres Zveze Jugoslovanskih planinskih društev, ki bo združil planince iz cele naše domovine. Ta naš veliki planinski praznik nam bo obenem pokazal obseg razmaha, ki ga je zavzela naša planinska organizacija od svojih malih početkov, ko smo se nahajali še v okviru narodno tuje nam države, do danes, ko se nahajamo pod svobodnim solncem svoje lastne države Kraljevine Jugoslavije.

Prošlo leto se je vršil v Chamonix-u kongres Mednarodne Unije planinskih zvez; tam je bilo tudi jugoslovansko planinstvo zastopano, in sicer po Poljski delegaciji kot predstavnici Slovanske Planinske Asociacije. Na kongresu se je posebno razmotrivalo, kako bi se planincem vseh narodnosti omogočil posej naravnih krasot v poedinah državah — brez dosedanjih omejitev. — Zveza Jugoslovanskih planinskih društev, kateri pripada naše društvo, pa je imela svoj kongres 6. januarja t. l. v Mariboru. Važno je, da se je na podlagi novih pravil določila za sedež te zveze Ljubljana, kar znači posebno častno priznanje za naše slovensko planinstvo. Na tem kongresu so bili sprejeti važni zaključki glede zakona o turizmu, železniških olajšav, razmerja zimske alpinistike do zimskega sporta, glede reševalne službe in zavarovanja članov, zaščite planinskih naprav, konvencije v obmejnem prometu, območja naših planinskih krajev ob albanski meji. Važen je bil končno v idejnem pogledu sklep, da se priznava plezalni pokret kot eminentno važna smer v našem alpinizmu.

Posebej mi je poudariti, da smo v prošlem letu poglobili svoje prijateljske odnošaje napram ostalim jugoslovanskim planinskim organizacijam, osobito Hrvatskim planinarskim društvom v Zagrebu in Srbskim planinskim društvom v Beogradu. Takisto je razmerje do T. K. »Skala« ostalo enako prijateljsko, kar je imelo najugodnejše posledice za uspešno obojestransko sodelovanje v mnogih planinskih stvareh.

Glede naše slovenske planinske organizacije mi je le z veseljem ugotoviti, da se je sodelovanje in dobro razmerje med Osrednjim društvom in podružnicami v prošlem letu le še poglobilo; neke temne sence, ki so padale na medsebojne odnošaje v preteklih letih, so se končno razpršile. — Prav tako se je društvo, odnosno odbor, tudi v prošlem letu trudil, da vzdrži in še utrdi dobre odnošaje napram oblastvom. To velja tako za civilna oblastva, t. j. kr. bansko upravo in sreska načelstva, šumsko, železniško in finančno upravo, kakor osobito za vojaška oblastva, t. j. komando Dravske divizijske oblasti, komando pograničnih čet in orožniško komando. Tudi s centralnimi oblastvi, osobito z ministrstvom trgovine in industrije, oddelkom za turizem, je imelo društvo živahne stike. Vsa oblastva so nam šla rada na roko, so nas pri našem delu moralno in tudi finančno podpirala; s tega mesta se jim izreka najtoplejša zahvala. — Omeniti mi je še prisrčne odnošaje ob sodelovanju s sorodnimi in z drugimi korporacijami, osobito z Jugoslovanskim zimsko-sportnim savezom in z Zvezo za tujski promet.

* Zaradi spominskih števil k 40 letnici je ta predel izostal. V tej in v prihodnjih številkah bomo poglobitve vesti, zaradi pičlega prostora nekatere skrajšane, po možnosti nadoknadili. — Uredn.

Dolžnost mi je končno hvaležno omeniti naklonjenost naših poslancev, med njimi osobito g. ministra Mohoriča, nadalje g. bana dr. Marušiča, podbana g. dr. Pirkmajerja in narodnega poslanca Rasta Pustoslemška.

Podrobna poročila o društvenem delovanju bodo podali naši funkcionarji; jaz povzamem le nekatere splošnosti.

Program, ki smo si ga v prejšem letu začrtali, smo vsaj v glavnem izvršili. Dosegli smo predvsem, da se je izboljšal red v naših kočah, se v njih nudila cenejša hrana in pijača, da se je izpopolnila reševalna služba, popravile letne in zimske markacije ter se podprl razvoj zimske alpinistike. Osrednji odbor se je trudil, da bi ustregel upravičenim pritožbam in željam planincev. Celo javno v časopisih smo pozivali, naj se nam takoj javijo vsi primeri izpotike, nedostatkov in nerednosti, pri oskrbi koč, pri reševalni službi, potih itd. Saj se odbor dobro zaveda, da bo mogoče izboljšanje le, če nas s stvarno kritiko, z opozoritvami in nasveti podpirajo tudi planinci sami. Žal, nismo našli odziva, kakor bi želeli. Pač pa je odbor po ovinkih zvedel, da se v privatnih razgovorih iznašajo pritožbe in kritike proti odboru. (N. pr. glede zimske oskrbe v Triglavskih kočah, pri čemer pa je odbor vezan po starejši pogodbi.) Pritožbe naj se torej prijavijo naravnost odboru. Le tako je mogoča odpomoč in izboljšanje; anonimno pritoževanje pa ne dovede do uspeha in po krivici vzbuja le nezaupanje napram odboru ter mu otežuje delo.

V kulturnem pogledu je omeniti važno preobrazbo in izpopolnitev našega Planinskega Vestnika, ki se je izvršila ne samo z velikim trudom in delom, temveč tudi z znatnimi finančnimi žrtvami. To pa ni dalo povoda za povišanje naročnine; kljub temu se je običajni prispevek za kritje deficitov napram prejšnjim letom celo znižal. — Glede prirejanja predavanj, razstav, zbiranja umetniškega fotoamaterskega in raznega znanstvenega gradiva za izdajo knjig in publikacij zaznamujemo lep napredek. O tem bo podrobnejše govorilo tajniško poročilo in poročilo odsekov.

Vprašanje železniških olajšav smo imeli stalno na dnevnem redu, ker smo se zavedali, kako hudo ovirajo sedanje omejitve razvoj planinstva. Svojim starim zahtevam smo dali poudarka s ponovno osebno intervencijo pri železniškem ministru in ministrstvu za trgovino in industrijo, kakor tudi pri poedinih parlamentarcih. Nadejamo se, da si končno priborimo olajšavo vsaj za skupine 4 članov, dasi so radi težkega finančnega položaja danes pogoji za to ugodnost mnogo težji kakor so bili dosedaj.

Ne samo ogromno delo, ampak tudi velike skrbi so nam povzročala gospodarska vprašanja. Podpore od strani oblastev so se skrčile na minimum, na drugi strani pa nam skrb za vzdrževanje naprav, ki naj služijo uporabi planincev, osobito koč, ni dopustila, da bi ne bili izvršili investicij in popravil itd. Posebno težko skrb nam je povzročalo vprašanje najemne pogodbe glede hotela Sv. Janez. Ta hotel nam donša lepe dohodke, ki jih uporabljamo zo potrebe pasivnih postojank. Lani je potekla najemna pogodba. Šumska uprava bi bila pripravljena podaljšati jo za 10 let le, če bi zgradili kavarno ali dependanco, ki pa bi stala okrog pol milijona dinarjev. S to zahtevo smo zašli v težak položaj. Kje naj bi vzeli denar, ko imamo še stare dolgove? Če pa hotel pustimo, izgubimo znaten dohodek. Končno se nam je posrečilo doseči, da smo dobili lani enoletno podaljšanje brez gradbenih obveznosti. Sedaj pa je ministrstvo za šume pripravljeno podaljšati pogodbo, brez gradbenih obveznosti, za nadaljnja tri leta. Prosilni pa smo, da se letošnje leto ne šteje, triletna doba pa podaljša za 5 let, pričeni s prihodnjim letom. Tako bomo, upam, rešili pogodbo skupno za 6 let, brez gradbenih obveznosti, dočim bi bili sicer dobili podaljšanje res za 10 let, a bi morali investirati v hotelske zgradbe pol milijona dinarjev.

Svojo finančno-gospodarsko politiko smo v ostalem morali usmeriti na to, da se rešimo iz težkega položaja s preudarnim gospodarstvom. Pri tem pa smo seveda morali tehtno računati s težko gospodarsko krizo, ki je povzročila ne samo poslabšanje obiska naših koč in domov, temveč je tudi konzum, iz katerega črpamo dohodke, jako padel, ob istočasnem znižanju cen jedilom in pijači. Kakšne uspehe smo dosegli, nam bo pokazalo gospodarsko poročilo. Omenjam le, da je odbor s svojimi naporii vendarle uspel; dasi smo za popravila in vzdrževanje koč založili okroglo 170.000 Din, se nam je posrečilo, poleg kritja vseh drugih prošlo leto povečanih stroškov, še nadalje znižati naš veliki dolg, na katerem krvavimo že toliko let. Če vpoštevamo gotovino, ki jo danes imamo, smo v treh letih zbili naš dolg od ca. 930.000 Din na nekaj čez pol milijona dinarjev, skupno v treh letih za več ko 400.000 Din. — Te številke dovolj jasno govore o tem, ali je bilo naše gospodarsko delo ugodno. Za vse uspehe, kolikor smo jih dosegli v

prošlem letu, pa gre v prvi vrsti zahvala agilnemu delu tovarišev iz odbora in odsekov, ki se niso otežali niti številnim sejam in sestankom niti obilnemu delu izven sej.«

Na vprašanje, ali ima kdo k poročilu kaj pripomniti ali želi pojasniti, se oglasi g. dr. Urbanec, ki pravi, da vzame izjavo g. predsednika, da je SPD delalo v lepem sporazumu z oblastvi, in celotno poročilo na znanje. Zanima ga pa, kako je prišlo do sklepa v seji dne 3. novembra 1932, ki se glasi: »Paziti je treba, da ne pride SPD v podrejeno odvisnost napram državni oblasti, oziroma vojaški komandi.«

Dr. Pretnar izjavi, da je g. dr. Urbancu hvaležen, ker mu da priliko, da zadevo, o kateri se je doslej le čenčalo pri vinu in kavi, razčisti na obnem zboru. Veseli ga, da sta navzoča zastopnika vojaške oblasti in da čujeta avtentično pojasnilo. Društvo, odnosno njega funkcionarji, so v zvezi z vojaško oblastjo in kr. bansko upravo delali na osnutku novega pravilnika za zaščito potov in markacij; osnutek je napravil g. kapetan Mišič, povod zgoraj navedenemu sklepu pa je bil odstavek pravilnika, ki se glasi: »Postavljanje svih znakova osim onih pod t. 9 (t. j. lovskih) vrši Slovensko planinsko društvo sa svojim podružnicama uz saradnju opština, žandarmerijskih stanica, finansijskih kontrola, šumara i organa pogranične trupe po odobrenju komandanta Dravske divizijske oblasti.« Zadnje besede, da mora odobriti markacije komandant Dravske divizijske oblasti, so povzročile pomisleke; zato je prišlo do gori imenovanega sklepa, ker je jasno, da je mislil g. kapetan Mišič s temi besedami le pogranično trupo, ki bo morala dobiti privoljenje komandanta, ne pa da bi bilo potrebno tako dovoljenje za markacije sploh. Stvar je le stilistična netočnost in nič drugega; društvo je lojalno in bo vedno delalo popolnoma v sporazumu z vojaškim in civilnim oblastvom. (Sledi burno pritrdjevanje.) G. dr. Urbanec se zadovolji z odgovorom.

Ker se ne oglasi nihče več k besedi, sledi poročilo tajnika.

Tajniško poročilo.

Tajnik, g. dr. Arnošt Brilej, poroča:

»Ker se bomo ob proslavi 40 letnice SPD v izdatni meri ozirali v preteklost naše organizacije in ji določali smernice za bodoči razvoj, se tajniško poročilo omejuje na pregled dela le v minulem letu in na načrte za najbližjo bodočnost.

Društvo je imelo v preteklem letu vsak teden redno odborovo sejo; vseh sej je bilo 50. — Sistem odsekov, kjer so se mnoge stvari izčrpo obravnavale in pripravile za sklepanje v Osrednjem odboru, se je zelo dobro obnesel; zato smo njihov delokrog še razširili. V društvu delujejo danes: literarno-znanstveni, fotoamaterski, gradbeni, markacijski, zimsko-alpinski, finančno-gospodarski in redakcijski odsek.

Društvena pisarna je bila letos zelo močno zaposlena. Osrednji odbor je prejel 2872 dopisov in jih odposlal 3806. Poleg odborovih so se vršile tudi tri seje širšega osrednjega odbora (22. X., 5. XI. 1932 in 15. III. 1933), na katerih smo obravnavali finančne dolžnosti podružnic do Osrednjega društva, uvedbo enotnih markacij in zaščito markacij ter organizacijo reševalne službe.

Glavno delo društva v preteklem letu je obstajalo v upravi društvenega premoženja, v obnavljanju potov in markacij, v delnem saniranju finančnega položaja društva, v organizaciji zimsko-alpinskega dela in reševalnega dela ter popravljanja koč. Posebno pozornost je posvečal odbor kulturnemu udejstvovanju in je na tem polju prizadevanje literarnega in fotoamaterskega odseka rodilo prav lepe uspehe.

Društvo je bilo zastopano pri vseh važnejših prireditvah planinskega značaja (n. pr. pri otvoritvi koč na Lisci, koč na Menini Planini ter Senjorjevega Doma na Ribniškem sedlu). Če je bilo količkaj mogoče, smo poslali k obćnim zborom podružnic svoje zastopnike, ki so tolmačili cilje in namene Osrednjega društva ter vzdrževali stike med centralo in podružnicami. S pogostimi intervencijami pri Banski upravi ter pri naših ministrih smo skušali izposlovati za društvo ugodnosti in finančno pomoč.

Razmerje do podružnic je bilo pristrčno; skušali smo pomagati podružnicam z nasveti, z gradbenimi načrti in tudi s finančnimi podporami, kolikor so nam to dovoljevala lastna skromna sredstva.

Tudi z drugimi slovanskimi ter z inozemskimi alpinističnimi društvi smo vzdrževali stike. Ob novem letu smo malone z vsemi slovanskimi alpinističnimi društvi izmenjali knjige in publikacije ter na ta način poglobili stike, pa tudi

obogatili lastno knjižnico z novejšimi alpinističnimi deli. Z mnogimi znamenitimi inozemskimi planinskimi društvi smo pričeli zamenjavati Planinski Vestnik, tako smo izpopolnili našo čitalnico z angleškimi, francoskimi, grškimi in drugimi revijami; celo Himalajski, Kanadski in Novozelandski alpinistični klubi nam pošiljajo svoje publikacije.

Med kulturnimi akcijami, ki jih je društvo izvedlo, naj zlasti omenim reformo Planinskega Vestnika in prireditve alpinske razstave v lanski jeseni na Velesejmu. — Planinski Vestnik, ki je zadnja leta nekoliko hiral, je doživel letos preporod v tem smislu, da smo skušali izboljšati njegovo zunanost, spestriti njegovo vsebino in ga postaviti na krepkejšo finančne temelje. Dočim je društvo zadnja leta za društveno glasilo redno doplačevalo letno do 20.000 Din, se nam je posrečilo s pomnožitvijo inseratov ter s pomočjo novih naročnikov, ki jih je do danes priraslo 530, malone uravnesiti izdatke in dohodke lista.

Alpinska razstava, ki smo jo lansko leto s pomočjo T. K. »Skale« priredili na Velesejmu, je pokazala, da bi se dalo pri nas že danes nabrati precej materiala za alpinski muzej, ki ga imamo že nekaj let v načrtu. Razstava je zbudila precej pozornosti. Nujno potrebno pa je, da dobimo prostore za shrambo tega gradiva, da se nam ne poizgubi in raztrosi. Mislim na Šentpetersko vojašnico in na Ljubljanski Grad, kjer bo, kakor trdno upamo, v bližnji bodočnosti Mestna občina odstopila našemu društvu prostore za alpinski muzej.

Število članstva je znašalo v letu 1932: 3.284, v letu 1931: 3.723, imamo torej letos 439 članov manj kakor lani. Vzroki, da pada število članstva, so isti kakor pri vseh drugih društvih: gospodarska kriza, pomanjkanje denarja. Marsikdo se mora odpovedati izletom v gore, ker nima za to sredstev; naravno izstopi tudi iz društva, ker ne more izkoristiti ugodnosti, ki mu jih ono nudi.

Število podružnic je znašalo lani 29, nanovo je bila ustanovljena Rateška podružnica. Vse podružnice štejejo skupno 4.306 članov, celokupno SPD pa 7.590 članov. — Zavedamo se, da je padanja članstva deloma kriva tudi okoliščina, ker še vedno nismo mogli izposlovati 3 ali večkratne polovične železniške vožnje za vsakega posameznega člana, dasi je predsednik v tem pogledu večkrat interveniral pri prometnem ministru. Upati pa je, da se bode kmalu dovoljevala polovična vožnja za skupino treh ali štirih turistov.

Obisk v kočah društva je bil v letu 1932 nekoliko slabši kakor prejšnje leto, vendar je bil na splošno ugoden. Dočim je obisk v juliju izkazoval napram prejšnjemu letu radi slabega vremena precej slabšo bilanco, se je v avgustu in septembru zelo popravil.

Turistovski vlaki so po intervenciji društva vozili do srede oktobra; zato je bila tudi večina koč do tega časa vsaj ob nedeljah in praznikih odprta. To podaljšanje sezone se je lansko leto dobro obneslo; zato ga nameravamo obdržati zanaprej. — Tudi v pretekli zimski sezoni je železniška uprava vpeljala posebne turistične vlake, ki so vozili sicer samo parkrat, bili so pa dobro zasedeni. I ta institucija naj bi po željah društva postala stalna; seveda pa je garancija za dobro zasedbo vlakov podana le takrat, kadar v bližini Ljubljane še ni snega, a ga je že dovolj v Bohinju in v Kranjski Gori, torej v zgodnji zimi v decembru ter v marcu in aprilu.

Ker so se čule pritožbe, da je cena jestvinam in vinu previsoka, je društvo znižalo po tehtnem preudarku ceno tako, da preskrba danes v kočah v resnici ni predraga. — Gradbeni prispevek je zbuhal pri članih in nečlanih precej nevolje; zato smo sklenili, da ga prihodnjo sezono odpravimo.

Kakor prejšnje leto, je društvo tudi letos izvedlo revizijo koč, ki jo je izvršil uradnik Osrednjega odbora. Pri tej reviziji je pregledal ne samo inventar in knjigovodstvo ter finančno poslovanje oskrbnikov, temveč kontroliral tudi njihove zaloge, stanje stavbe itd.; na podlagi svojega pregleda je stavil v posebni seji odbora predloge za izboljšanje položaja. Te revizije so se izkazale kot zelo koristne in jih bomo vršili še nadalje.

Članstvo društva je pridno posečalo planine, bilanca alpinističnega dela je podana v poročilih v Planinskem Vestniku. Zimska alpinistika se zelo močno razvija in zimski vzponi na Triglav, Jalovec itd., ki so veljali včasih za prevratne ture, so danes že skoraj običajne.

Z obžalovanjem moramo ugotoviti, da tudi to leto ni minilo brez nezgod. Tako se je v pretekli seziji težko ponesrečil na Grintavcu Ivo Lang, lani o Binkoštih na Grintavcu smrtno Makuc Albert in 9. avgusta se je pod Malim Triglavom ubila Bogomila Smerke; dalje se je na Brani ponesrečil Flerin Vinko in na Mežaklji se je ubil akademik Narad Stanko. V vseh teh primerih so nastopile naše rešilne ekspedicije ter vzorno izvršile svojo nalogo.

Omenim naj še, da se je med letom izvršila reorganizacija zavarovanja koč. Ugotovili smo namreč, da so nekatere kočice premalo zavarovane, druge preveč; to zavarovanje smo primerno uredili in zavarovanje oddali najnižjemu ponudniku, vpoštevajoč pri tem sigurnost in likvidnost zavoda.

Ob sklepu naj mi bo dovoljeno navesti, da je prejelo društvo sledeče denarne podpore: Trboveljska premogokopna družba 1000 Din, g. Klovhar Josip 100 Din, Banka Slavija (v letu 1931) 1000 Din, Ministrstvo trgovine in industrije 4500 Din, Banska uprava 25.000 Din, skupaj 31.600 Din. Izrekamo darovalcem najlepšo zahvalo, s prošnjo, da nam ostanejo še nadalje naklonjeni. Hkrati pa si dovoljujemo izraziti željo, da bi k tem darovalcem pristopili še drugi, ki jim je razvoj in uspevanje alpinizma pri srečju.

Tajnik dr. Brilej poroča nadalje o delu odsekov.

1. Zimsko alpinski odsek. — Po prizadevanju tega odseka je priredil g. Janez Kveder teoretičen smučski tečaj v dveh oddelkih, za moške in ženske, v novembru in začetkom decembra; bil je zelo dobro obiskan: v vsakem oddelku nad 50 udeležnikov. Dalje sta se vršila v neposredni okolici Ljubljane dva praktična tečaja v smučanju, o Božičnih praznikih en tečaj pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru, o Veliki noči pa 10 dnevni visokoalpinski turni tečaj od Triglavu do Črne Prsti. Vse tečaje je vodil g. Kveder. Nameravani vaditeljski tečaj na Krvavcu je odpadel radi neugodnih snežnih razmer. Zimske markacije od Hribaric do Koče pri Triglavskih jezerih smo izpopolnili; ravno tako markacije čez Štapce preko Ovčarije in Dednega Polja na Vogar. — Absolvent lanskega vaditeljskega tečaja in kandidat za vaditelja, g. Križman, se je udeležil po nalogu Osrednjega planinskega društva tritedenskega smučarskega učiteljskega tečaja, ki ga je v aprilu priredil JZSS.

Vremenska poročila smo znova organizirali in večkrat na teden objavljali v dnevnikih; smučarji so se pohvalno izražali o zanesljivosti poročil SPD.

Uverenj za polovično vožnjo na železnici so se smučarji v izdatni meri posluževali; predvsem za Gorenjsko, sem in tja pa tudi za Pohorje, Dolenjsko in Notranjsko. Te olajšave pridejo smučarjem predvsem radi tega v dobro, ker oni pohajajo v isto smer v večjih skupinah nego poletni turisti.

V bodočnosti se namerava odsek baviti zlasti s sistematično ureditvijo zimskih zavetišč. Posvečal bo pa tudi skupno z reševalnim odsekom veliko pažnjo zimski reševalni službi, ki postaja z ozirom na razmah smučarstva vedno bolj pereča. Izpopolnila se bo poročevalska služba o snežnih razmerah in izvedle se bodo markacije v nadaljnjih visokoalpinskih predelih naših Alp.

2. Literarni odsek. — Kot glavno svojo nalogo je smatral ta odsek preureditev Planinskega Vestnika. Nova oblika Planinskega Vestnika je našla tudi splošno priznavanje. Literarni odsek ima vsak mesec redno sejo, pri kateri intervenira urednik g. dr. Josip Tomižek in na kateri se pretrese gradivo, navadno za tri mesece vnaprej. Cilj literarnega odseka je, da postane Planinski Vestnik obligaten za vsakega člana, ker le tako bo mogoče dvigniti planinsko vzgojno delo društva.

Druga skrb literarnega odseka je bila priprava gradiva za predavanja in spisavanje. V to svrhu se je sklenilo napraviti album slik o važnih alpinističnih točkah in krajih, da dobimo pregled vsega turističnega teritorija SPD. Pozvali so se vse podružnice, da pošljejo na razpolago izdane slike; odsek upa, da bo v dobrem letu to delo končal. Poleg tega se izda tudi fotoamaterski album kot zbirka umetnostnih pogledov na našo alpsko prirodo. Istočasno se ima izpopolniti zbirka diapozitivov. SPD je sedaj v posesti 128 diapozitivov iz Julijskih Alp, 29 iz Kamniških Alp in 16 iz Karavank. To število je naravnost malenkostno ter bo treba preskrbeti posnetke vseh količkaj važnih vrhov, z alpinističnega in estetičnega stališča. Diapozitivi morajo biti v dvojniku, tako da je po en izvod v arhivu, drugi pa na razpolaganje predavateljem.

Literarni odsek je nadalje sklenil, da bo izdajal poučno vzgojna priročna dela; v založbi SPD bi naj izšla vsako leto vsaj ena knjiga 60 do 80 strani. Ti priročniki bodo obsegali tako tehniko alpinizma, kakor tudi uvajali v razne vede in znanosti, s katerimi se naj alpinist seznanja (geologija, meteorologija, botanika, imenoslovje, orientacija v terenu itd.). Že letos (1933) bo izšel prvi priročnik, ki bo obravnaval plezalno tehniko in pa reševalno službo. (Knjigi — dr. Brecljeva in M. Debelakove — sta medtem že izšli. Nujno jih priporočamo! Uredn.)

Kakor lansko leto so se tudi letošnje sezono priredila predavanja, sporazumno s T. K. »Skalo«, vsak mesec. Za SPD je predaval meseca oktobra 1932 dr. Gušić o »Prokletiji«, obisk: 250 poslušalcev; meseca decembra nemški

alpinist Slezak o »Kavkazu«, obisk 280 poslušalcev; meseca januarja 1933 prof. Janko Mlakar o »Visokih Turah«, obisk 303 poslušalci; meseca marca ga. Marko Debelakova pred 400 poslušalci. Skupno so vrgla predavanja 2228 Din dohodkov. Odbor se je trudil, da je pridobil kolikor mogoče domačih moči, kar se mu je tudi posrečilo; z zadoščenjem ugotavljamo, da so bila domača predavanja v splošnem bolje obiskana.

Literarni odsek se je pečal tudi s sestavo planinske terminologije. Ta je bila prvotno namenjena za Planinski Vestnik, da bi izhajala tekom leta v odlomkih. Dva članka sta tudi že izšla. Pozneje pa se je sklenilo, terminologijo pomnožiti potom hektografa ter sestaviti pododsek, ki bi vse nazive pregledal, da bi se nato izdala terminologija kot brošura za praktično rabo turistom. Literarni odsek pri tem opaza, da glede terminologije prednjači SPD tudi pred velikimi inozemskimi planinskimi društvi. — Naš odsek je sodeloval pri odseku za rešilno akcijo, kolikor se gre za izdajo brošure. Sklenil je tudi izdajo turističnih zemljevidov; pričelo se bo z zemljevidom Triglavskega pogorja. Izdanje pa je zvezano z velikimi stroški. Zato bo mogoče izdati zemljevid šele potem, ko bomo zbrali večje vsote za ta namen. Za proslavo 40 letnice je društvo ustanovilo tak fond in je zanj votiralo 10.000 Din. Namen je, da se v bodočih letih ta fond z enako vsoto povečuje.

Na poziv banske uprave se je pečal literarni odsek z zaščito planinske flore. Ker je za to pristojno Muzejsko društvo, se je literarni odsek obrnil na znane botanike in na imenovano društvo, da se nanovo pregleda seznam rastlin, ki se naj zaščitijo; nato bi SPD prevzelo akcijo varstva. Tudi v tej smeri bo treba brošure za pouk občinstvu ter pričakuje odsek podpore banovinske oblasti.

Odsek je končno organiziral alpsko razstavo na lanskem jesenskem velesejmu. Razstava naj bi tvorila nekak pregled in temelj bodočega alpskega muzeja, ki ga, kakor upamo, društvo v prihodnjih letih ustanovi v Ljubljani.

3. Fotoamaterski odsek. — Glavna naloga odseka je preureditev in prireditve umetniških prilog Planinskega Vestnika. Moderna tiskarska tehnika je v izdelovanju klišejev toliko napredovala, da se je fotoodsek odločil za opustitev prejšnjega bakrotiska, ki je marsikdaj pretrdo reproduciral, in se je povrnil h kliširanju, ki vse točneje prinaša finese originalnih fotografij. Rezultat tega prizadevanja je letošnji Planinski Vestnik; ta bo koncem leta pokazal poleg lepe kolekcije planinskih slik tudi enako število trajno ohranjenih klišejev, ki se bodo pozneje s koristjo porabljali.

Druga glavna naloga fotoodseka je bila ureditev nakupa in izdaje fotografičnih razglednic. Fotografične razglednice so poleg velikega reklamnega pomena tudi resna finančna postavka društva v končni bilanci. Redakcija teh razglednic je v teku.

Istotako je v teku ureditev društvenega albuma vseh vrst fotografij, ki se stavijo društvu na razpolago. Medtem ko bo literarnoznanstveni odsek skrbel za pravilno registriranje in ureditev fotografskih slik, bo fotoodsek zbiral fotografije, oziroma motive estetične vrednosti, da bo društvo imelo na razpolago dela, ki se bodo z uspehom uporabljala pri raznih planinskih razstavah, propagandah, publicističnih izdajah in drugih priložnostih. Tudi ureditev dia pozitivov za skioptična predavanja in propagando je zelo nujna in se je bo fotoodsek nemudoma lotil.

4. Gradbeni odsek. — V preteklem letu je deloval prav živahno. Zbran je material že od večine koč za sestavo katastra; delo bo predvidoma v letošnjem letu končano. Pripravljen je podoben proračun z načrti za temeljito popravo Cojzove koč in koč na Kamniškem Sedlu, v pripravi so projekti za popravila, oziroma povečave koč pri Triglavskih jezerih, Staničeve koč in obeh koč na Golici. Ker je Bohinjska podružnica SPD prehitela Osrednji odbor in priredila vsaj zasilno postojanko pod Bogatinom, je odpadla zaenkrat naloga našega odseka, da pripravi projekt za lastno postojanko na planini Na Kraju. Vendar bo naš odsek pomagal Bohinjčanom z nasveti in s projekti za povečavo in končno ureditev te prepotrebne planinske, zlasti zimske postojanke.

Pri obstoječih postojankah so se izvršila večinoma samo manjša popravila vzdrževalnega značaja, za kar večinoma ni bilo niti potrebno sodelovanje gradbenega odseka. Pri Triglavskih jezerih se je opazila veranda, da je ne zamede sneg. Stroški so znašali samo 1408 Din. — Pri Zlatorogu se je izvršilo več bistvenih izboljšav. Prepotrebna in obsežna dela so stala 51.644 Din. — Hotel Sv. Janez je zahteval precej poprav. Celokupni stroški za ta dela, ki jih večinoma moramo izvrševati vsako leto glasom najemne pogodbe, so znašali približno 28.000 Din. — Manjša gradbena dela smo izvršili na Ratitovcu,

pri Aljaževem Domu, Vodnikovi koči, pri Staničevi koči in na Kredarici. Pri Erjavčevi koči na Vršču so se izvršila pleškarska dela v preurejenih in povečanih prostorih. V Domu na Krvavcu smo izvršili manjša popravila.

5. Markacijski odsek. — Odsek je opravil veliko delo popravila in markacije velikega števila potov v področju društva.

Vsega skupaj se je markiralo 24 potov nanovo in obnovilo 17. (Poročevalec je vsa ta pota naštel). Markacijskih tablic je odsek namestil v Ljubljanski okolici 23, v Kamniških Planinah 42.

Najvažnejše delo markacijskega odseka pa je osnutek uredbe o markiranju in zaščiti planinskih potov in naprav. Ta pravilnik vsebuje določila o načinu in izvedbi enotnega markiranja potov ter kazenske sankcije za poškodovanje markacij, kažipotnih markacijskih tablic itd. Posvetovanja pri redakciji tega pravilnika se je poleg članov markacijskega odseka udeležila še vojaška oblast in kr. banska uprava, ki smo ji pravilnik predložili s prošnjo, da ga izda kot bansko naredbo. Na ta način bomo prišli do enotnega markiranja na vsem področju SPD, hkrati bomo pa tudi dobili prepotrebni zakoniti načrt za naše markacijske naprave.

6. Reševalni odsek. — V preteklem letu je odsek nastopil v 5 slučajih planinskih nesreč. — V splošnem je šlo delo reševalnega odseka za tem, da reorganizira reševalno službo. V ta namen je društvo poslalo na Dunaj in v Monakovo člana reševalnega odseka g. dr. Bogdana Breclja, ki je pregledal in proučil organizacijo tamošnjih reševalnih društev. Na podlagi njegovih poročil je odsek izdelal načrt novega reševalnega pravilnika, ki naj omogoči ekspeditivnejšo in urejenejšo reševalno službo ter pritegne k sodelovanju vse edince Slovenskega Planinskega Društva. S tem v ozki zvezi je tudi vprašanje prispevanja celokupne naše planinske organizacije, t. j. Osrednjega društva in podružnic, k stroškom za vzdrževanje reševalne službe. Ta dolžnost je bila načeloma priznana na zadnji skupščini SPD in je le še stvar širšega Osrednjega odbora, da določi ključ in način prispevanja. Seveda ostane pri tem institucija reševalnega prispevka po kočah za enkrat še neizpremenjena. Na podlagi poročil g. dr. Breclja se je nadalje izpopolnila tudi oprema reševalnega odseka z nabavo novih nosil in drugih predmetov, ki so potrebni pri moderni opremi rešilnih moštev.

Stroški za izpopolnitev in nakup nove opreme ter za sodelovanje pri raznih reševalnih akcijah so znašali v preteklem letu 23.004,45 Din, dohodki s 5% obrestmi od fonda so znašali 31.069,45 Din. Ti dohodki in sedaj razpoložljivi temeljni fond pa za bodoče nikakor ne bodo zadostovali, ker bo zahtevala dobra ureditev reševalne službe poleti in pozimi znatno povešanje izdatkov.

Končno še omenjamo, da je reševalni odsek sklenil izdati v letošnjem letu za 40 letnico obstoja društva priročno knjigo o prvi pomoči v nezdolah in o reševalni tehniki (autor g. dr. Breclj Bogdan), ki bo služila za pouk reševalnega moštva in kot učna knjiga za naš bodoči vodniški in planinski naraščaj. Stroški za izdajo te prepotrebne knjige se bodo krili iz rešilnega fonda. (Knjiga je že izšla in se naroča za 12 Din pri SPD v Ljubljani. — Uredn.)

Odsek prosi člane, ki se zanimajo za reševalno službo, naj se prostovoljno javijo v pisarni društva, da se na ta način ustvari poleg poklicnega reševalnega moštva tudi še kader prostovoljcev, ki bodo proti povrnitvi učinkovitih stroškov vedno pripravljeni pomagati svojemu planinskemu tovarišu v nesrečah.

Pogajali smo se radi nakupa reševalnega filma »Zeleni križ«, ki ga je izdelal DÖAV; ker pa bi bili stroški previsoki, smo nakup opustili, pač pa smo kupili od tvrdke Bergwacht (München) serijo diapozitivov, na podlagi katerih se bo predavalo reševalnemu osebju.

7. Odbor za redakcijo pravil. — Na predzadnjem občnem zboru je bil izvoljen redakcijski odbor za nova društvena pravila. Ta ožji redakcijski odbor se je kasneje s pritegnitvijo nekaterih delegatov pretvoril v širši redakcijski odbor. Nalogo, ki jo je dobil, je kljub velikim težkočam v glavnem že izvršil.

Ožji redakcijski odbor je izdelal predvsem osnutek novih pravil z motivnim poročilom. Ta osnutek je bil osnova za razpravo v širšem redakcijskem odboru, ki je po dveh sestankih predelal najvažnejše temeljne določbe. Sprejeto je bilo načelo, da se naj po novih pravilih strogo čuva enotnost slovenske planinske organizacije. V tem okviru pa dobe Osrednje društvo in poedine podružnice večjo samostojnost, osobito v premoženjskem pogledu. Posebne težave je povzročalo samo vprašanje delitve društvenega premoženja, ker so se od nekih strani stavile zahteve, da se morajo odstopiti podružnicam nekatere važne planinske kočje, ki jih sedaj upravlja Osrednji odbor, a jih ni postavil.

Obveljalo je končno načelo, da Osrednje društvo obdrži vse kočje in domove, ki jih sedaj upravlja, ne glede na to, ali jih je zgradilo samo ali prevzelo od bivšega Alpenvereina ali od kake podružnice. Pač pa naj bi se prepustile pod določenimi pogoji podružnicam na Jesenicah, v Bohinju in v Kranju v upravo: Zgornja kočja na Golici, kočji pod Črno Prstjo in Valvazorjeva kočja. — Planinski Vestnik prevzame Osrednje društvo. — Delokrog poedinih društvenih edinic se krajevno ne omejuje, pač pa v enem in istem kraju ne more biti več planinskih društev, odnosno podružnic.

Redigirana pravila se bodo potem predložila Osrednjemu društvu in podružnicam radi končne razprave in sklepanja na občnih zborih in nato še v skupščini.

8. Poročilo knjižničarja o stanju knjižnice. — Naša knjižnica je obsegala ob koncu leta 746 raznih knjig, alpinske, beletristične in znanstvene vsebine; nadalje 73 zemljevidov in 48 panoram. V preteklem letu smo nabavili 38 raznih aktualnih knjig v skupni vrednosti 5.230 Din. Knjižnice se je poslužilo 253 oseb (napram 145 v predlanskem letu); izposojenih je bilo 270 raznih knjig. Zanimanje se je torej povečalo.

Ker nekateri izposojevalci zadržujejo knjige po več mesecev, je odbor sklenil, da se določi za brezplačno izposojevanje enomesečni rok. Kdor v tem roku ne vrne knjige, plača 2 Din od vsake knjige za vsakih nadaljnjih 14 dni. Znanstvena dela so od te izposojnine izvzeta.

Razen knjig so v naši čitalnici na razpolago vse alpinske revije tu- in imozemskih alpinističnih organizacij.

Tajniško poročilo se brez debate soglasno odobri.

Gospodarsko in imovinsko stanje SPD.

To obračunsko poročilo je podal g. Cesar Jože.

Račun izgube in dobička ter bilanca za l. 1932 je ta-le:

Izguba:

1. Uprava 134.715,25 Din; 2. Propaganda, razstava, predavanja in drugo 16.092,15 Din; 3. Vzdrževanje in popravila zgradb 165.750,40 Din; 4. Obresti 37.856,94 Din; 5. Pota in markacije 30.778,85 Din; 6. Odpisi: a) 10% od inventarja 62.852,40 Din, b) 5% od stavb in posestev 66.975 Din; 7. Prispevek za Planinski Vestnik 5.456,40 Din; 8. Prebitek v letu 1932 9.268,61 Din. — Skupaj 529.746.— Din.

Dobiček:

1. Oskrba in gradbeni prispevek 410.746,22 Din; 2. Društveni viri: a) vpisnina 7.840.— Din, b) članarina 78.251.— Din, c) darila 1.100.— Din; 3. Dohodek od prodanih tiskovin in zaloge 18.897,13 Din; 4. Prispevek podružnic 9.232,50 Din; 5. Planinski ples 3.679,15 Din. — Skupaj 529.746.— Din.

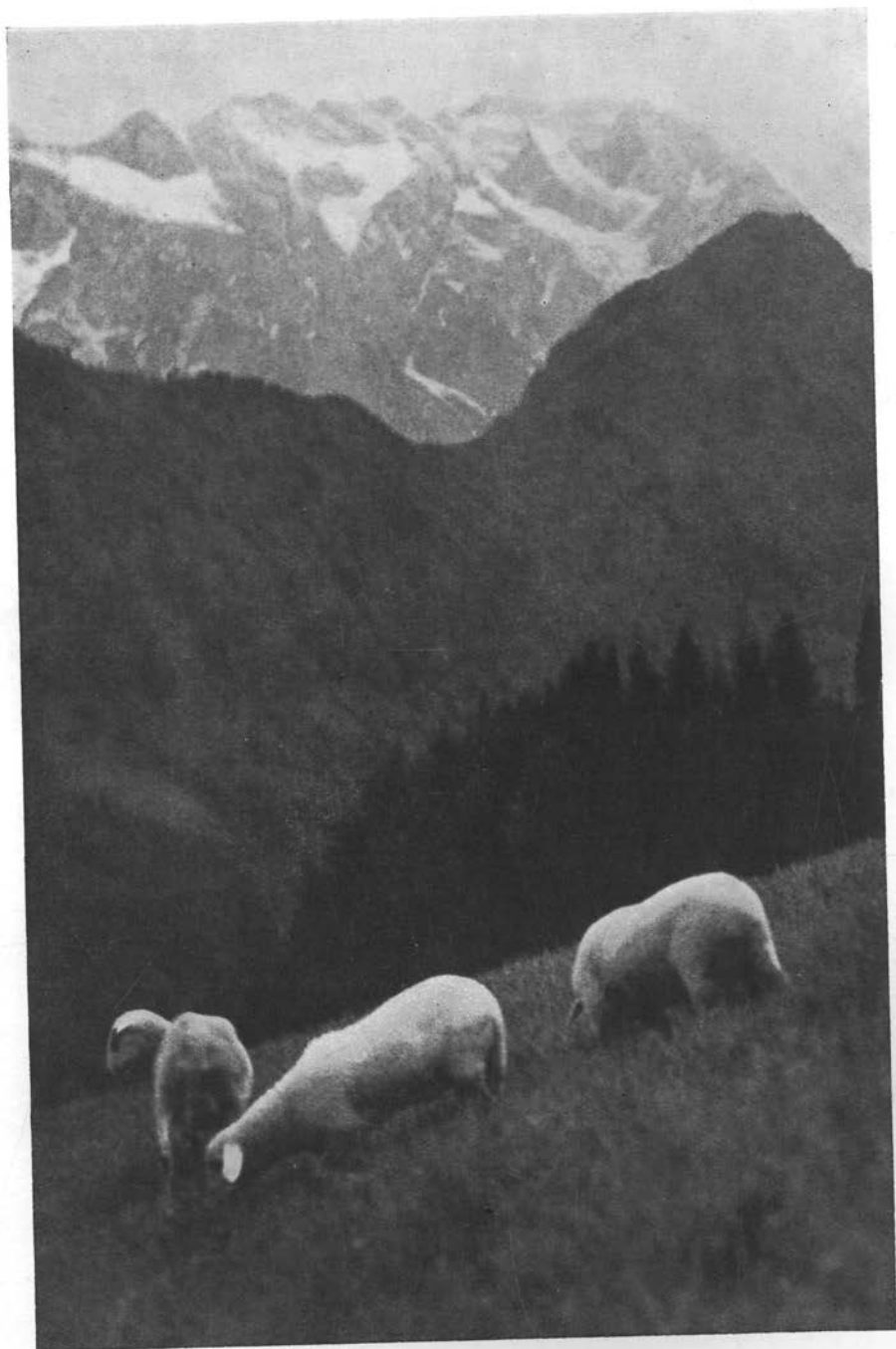
Bilanca: a) Aktiva:

1. Blagajna 37.727,34 Din; 2. Poštna hranilnica 1.206,35 Din; 3. Stavbe 1.246.331.—; 4. Posestva 26.267.—; 5. Inventar 565.607.— Din; 6. Depoziti in prehodne postavke 16.595.—; 7. Dolžniki 101.820,29 Din; 8. Zaloga 77.933,16 Din; 9. Vrednostni papirji 211,12 Din; 10. Naloženi denar 128.878,50 Din. — Skupaj 2.202.576,76 Din.

b) Pasiva:

1. Dolg pri Mestni hranilnici 516.525.— Din; 2. Reševalni fond 76.060,21 Din; 3. Upniki 120.665,54 Din; 4. Kavcije oskrbnic 34.929,33 Din; 5. Predplačila za leto 1933 (vpis., član., Pl. Vestn.) 3.804.— Din; 6. Premoženje: a) prenos iz leta 1931 1.441.324,07 Din, b) prirastek v letu 1932 9.268,61 Din. — Skupaj 2.202.576,76 Din.

»Odbor je poleg ostalega dela posvečal posebno pažnjo gospodarstvu, ki je važna panoga našega dela ter se razteza na splošno društveno gospodarstvo in na ono 20 naših postojank. Nad 75% društvenih dohodkov izvira iz oskrbe koč, domov in hotelov, zato je odbor posvečal posebno pažnjo dobri upravi v vseh naših postojankah. Podrobno se je pečal z gospodarskimi problemi finančni gospodarski odsek, čigar člani so gospodarji vseh koč.

Planjava od severa

Foto Fr. Krašovec

Spričo težke gospodarske krize in dejstva, da smo še vedno občutno zadolženi, je bila naša naloga dvojno težka. Znižati smo morali cene pijačam in jedilom, na drugi strani pa vzdržati dohodke za kritje naših potreb. Že v letu 1931 smo pričeli pripravljati gradivo, da preuredimo pogoje za oddajo naših koč oskrbnikom. Za leto 1932 smo prenesli na oskrbnike del režijskih stroškov, posebnost tistih, nad katerimi ni možna točna kontrola.

Oskrbniki so sicer godrnjali, ker je njihov dohodek s tem zmanjšan, toda s primerno štednjo je za oskrbnike ta izdatek neprimerno manjši, nego je bil po prejšnji praksi za nas, ko ni imel nihče interesa na tem, da štedi pri razsvetljavi in drugih upravnih izdatkih. Posebno pozornost smo posvečali točnemu plačilu vseh pristojbin po kočah, zlasti s strani nečlanov, k čemur je mnogo pripomogla uvedba novih legitimacij s tekočimi številkami. Ker ima člansko ugodnost samo tisti, ki se legitimira, zato smo pri nečlanih prejeli več na vstopnini in prenočnini; drugič je pa zaznamovati v tem letu manjši padeč članstva napram prejšnjim. Po vseh kočah smo med letom izvedli revizijo nad poslovanjem oskrbnikov. Z znižanjem cen pijači in jestvinam smo povečali promet po kočah. Tudi nošnje in vožnje blaga do naših koč smo smotreno in razmeram primerno preuredili.

Vsi ti ukrepi so rodili viden uspeh, ki se kaže v tem, da so dohodki v planinskih kočah in domovih napram letu 1931 še porasli za ca. 7.000 Din, z vpoštevanjem gradbenega prispevka pa za 20.992 Din. Ta uspeh je tem pomembnejši, ker se je dosegel kljub temu, da je konzum po kočah radi hude krize razmeroma jako padel in da smo znižali cene jestvinam in pijači. Nasprotno je pa naš dohodek v obeh hotelih, kjer radi pogodb z oskrbniki nismo mogli uvesti prej omenjenih ukrepov, občutno padel, tako da je celokupni dohodek na oskrbi v letu 1932 za ca. 43.000 Din manjši ko v letu 1931. Padeč dohodkov v obeh hotelih v letu 1932 je pa seveda predvsem pripisati tudi splošni gospodarski krizi; ta je zadela vsa podjetja tujskoprometnega značaja, ki zaznamujejo padeč dohodkov po 30 in več odstotkov. Ker smo predvidevali zmanjšanje dohodkov na oskrbi, smo hoteli uvesti nekaj nadomestek za ta primanjkljaj in smo zato za poskušnjo uvedli v letu 1932 prispevek za gradbeni fond po 1 Din za člana, po 2 Din za nečlana, kadar v koči prenočuje. Finančni uspeh tega prispevka (13.085 Din) ni posebno velik, pač pa je pomagal zmanjšati skupni primanjkljaj pri oskrbi napram letu 1931 na 31.734.35 Din. Ker pa je — poleg ostalih že navedenih pristojbin, t. j. vstopnine in reševalnega prispevka — novo uvedeni gradbeni prispevek povzročil precej nevolje med obiskovalci naših koč, zato je odbor sklenil, da se za leto 1933 gradbeni prispevek ukine, in se s tem želi članstva ustreže, čeprav bomo izgubili prilično lep dohodek.

V planinskih kočah in domovih smo v letu 1932 dosegli pri oskrbi doslej najvišji dohodek, ki prekaša celo v prometu rekordno leto 1929.

Na drugi strani pa je odbor skušal izvesti čimbolj ekonomično porabljanje naših dohodkov za planinske namene. Kakor sem že v lanskem poročilu omenil, so se upravni stroški napram prošlim letom nekoliko zvišali, kar je pa samo po sebi umevno pri toliko intenzivnejšem delu. Poudarjam pa, da se nam je ta izdatek dobro rentiral že samo pri intenzivnem delu za dosego dohodkov.

Velik gospodarski pomen pa ima za društvo gradbeni odsek, ki sestoji iz samih strokovnjakov gradbenih inženirjev in stavbenikov. Vsako popravilo, vsaka preureditev na naših stavbah se temeljito prouči v tem odseku, preden se predloži odboru. Popravila in preureditve stavb se vrše pod strogim strokovnim nadzorstvom, tako da društvo pri vsakem, tadi najmanjšem popravilu res ekonomično troši društveni denar.

Z intenzivnejšim zbiranjem oglasov za Planinski Vestnik smo dosegli, da znaša primanjkljaj v letu 1932 mesto predvidenih 15.000 Din samo 5.456.40 Din. Še večji finančni uspeh pa upamo pri Planinskem Vestniku doseči v letu 1933, tako pri zbiranju oglasov, kakor tudi s tem, da smo oddali tisk šele na podlagi točno proučenih ponudb. Seveda bomo morali v letu 1933 zanj nekaj doplačati, kar je pa v primeri z zboljšanjem, ki ga nudi sedaj Planinski Vestnik, izredno malo.

Poudarjam kot pglavitno, da se je doseglo finančno zboljšanje z dobrim gospodarstvom in izboljšanjem poslovanja uprave, ne pa z obremenitvijo članstva.

Glavni cilj odbora v finančnem oziru pa je bil zmanjšati naš dolg, da bomo potem imeli proste roke za kako večjo akcijo. Seveda pa pri tem nismo smeli zanemariti naših koč; povsod, kjer je bilo neobhodno potrebno, smo popravljali, tako da smo izdali v letu 1932 za razna popravila in vzdrževanje koč

in hotelov razmeroma zelo visok znesek 165.750.40 Din. Kljub velikim investicijam pa nam je uspelo v letu 1932 znižati dolgove, to seveda z vpoštevanjem naloženega denarja pod zadnjo postavko med aktivi, na 623.105.58 Din. Dolgovi, ki so znašali v letu 1931 še 717.374.06 Din, so se v letu 1932 znižali za 94.268.48 Din. Vprašanje dolgov, ki jih je društvo bilo napravilo radi novih zgradb, je težilo sedanji odbor v vseh treh letih. Potrebno se mi zdi zato omeniti, da smo po bilanci iz leta 1929 prevzeli 929.335.45 Din dolga in smo ga v treh letih efektivno znižali za 306.226.87 Din, t. j. za eno tretjino. V resnici pa je razmerje napram letu 1929 še ugodnejše, ker so 31. XII. 1929 gotovinske postavke med aktivi bilance znašale samo 60.906.53 Din, 31. XII. 1932 pa znašajo brez že vpoštetelega vložnega denarja 156.856.98 Din, torej 95.950.45 Din več. Tako moremo, z vpoštevanjem gotovine med naša aktiva, računati, da smo celokupni dolg v treh letih znižali za 402.177.32 Din.

V letu 1932 se nam je posrečilo znižati upnike za lep znesek 80.000.— Din. Postavka upnikov s 120.665.54 Din je sicer še visoka, vendar pa že izdatno nižja nego kdaj v zadnjih petih letih.

Ti kratki podatki kažejo, kako se je gospodarilo. Odbor se je pri svojem gospodarstvu strogo držal načela, da zniža ogromni dolg in s tem omogoči, da se pridobe razpoložljiva sredstva za nove potrebne investicije.«

Na vprašanje predsednika želi višji računski svetnik g. Skala pojasniti k nekim postavkam v bilanci; g. Cesar poda potrebna pojasnila, s katerimi se zbor zadovolji. Nato se poročilo soglasno odobri.

Sledi poročilo računskih preglednikov, ki so našli vse blagajniško poslovanje v najlepšem redu in predlagajo blagajniku in odboru razrešnico.

K besedi se oglasi g. dr. Mihalek, ki je v lepem govoru poudarjal velike zasluge sedanjega odbora. Poročila se poslušajo kot lepa revija raznovrstnih del in uspehov. Mnenja je, da ni dovolj odobriti poročilo preglednikov in dati odboru absolutorij, temveč je dolžnost tega zbora, da se agilnemu in požrtvovalnemu odboru prav iskreno zahvaljuje za njegovo požrtvovalno in nesebično delo. Posebna zahvala pa se izreče g. blagajniku Jeretini (Sledi buren aplavz.)

Nato razvije predsednik dr. Pretnar

program bodočega dela.

G. dr. Pretnar izvaja: »Položili smo svoje račune o delu v prošlem letu. Smatram za našo dolžnost, da izpregovorimo tudi o programu dela v bližnji bodočnosti. To je potrebno zato, da na eni strani čujete, s kakšnim delom računa za bodoče odbor sam, na drugi strani pa, da daste s svojimi predlogi stvarno kritiko in z dobromernimi nasveti odboru pomoč in pobudo ter mu olajšate odgovornost.

Glede administracije bo moral novi odbor še povečano pozornost posvečati zboljšanju in preureditvi oskrbe v kočah. Odstraniti je treba nerednosti tako glede postrežbe kakor glede cen, zdravstva in reda v kočah. Težko delo ga čaka pri izpolnitvi prenočišč. V sedanjem stanju so se pokazala za nezadostna i po številu razpoložljivih ležišč kakor tudi glede opreme. Potrebna bo poostrežen kontrola. Sem spada predvsem nadzorstvo nad cenami, pa tudi nad točnim izvajanjem načela, da imajo prednost pri prenočevanju člani SPD in da se sme z ležišči za nečlane razpolagati šele po določeni večerni uri. Treba je, da se bo član čutil v planinski koči kakor na svojem in se zavedal, da ima neko prednost, ko mora na drugi strani nositi za* to tudi bremena, ki jih nečlanine nosijo. Mora pa se skrbeti tudi za discipliniranost posetnikov koč: da se bodo točno držali reda in da bodo obzirni do svojih sotovarišev. Med glavnimi lastnostmi pravega planinca sta red in skromnost. Način, kako se danes po večini izraža kritika delovanja in nerednosti ter pritožbe v tem pogledu, je pogrešen. Vsak planinec ima pravico in dolžnost, da pomaga pri nadzorstvu naših planinskih naprav, a prav tako, da se pritoži nad nedostatki, ki jih opaža, pa ne s tem, da zabavlja pritaženo v privatnih razgovorih ali celo po časopisju, temveč da se v prvi vrsti obrne pismeno ali ustmeno neposredno na Osrednji odbor, s konkretno opozoritvijo. Na ta način se bo mnogokaj lažje zboljšalo.

Pota in markacije so na mnogih krajih potrebne popravila ali nove naprave. To se ne nanaša samo na letne, temveč tudi na zimske markacije. Odločiti se nam bo, ali naj se n. pr. ustreže zahtevi, da se napravi nova pot od Prisojnikovega Okna naravnost proti Vršiču, da se na ta način omogoči boljša zveza in prihrani na času za one, ki bi rajši hitreje dovršili turo Prisojnik—Moj-

strovka; Koča na Gozdu vsled tega res ne bo trpela, temveč le pridobila, ker bo tvorila izhodišče ali pa se bo nanjo sestopalo in bi taka zveza le dvignila posej v tem predelu. Obsežno delo na katastru markiranih in nemarkiranih planinskih potov, steza in smeri, ki se je že načelo, se bo moralo v tekočem letu krepko prijeti. Stiki, ki smo jih glede tega dela navezali z vojaško oblastjo, bodo pripomogli, da se bo z njeno pomočjo to težavno delo uspešno izvršilo. S tem se bo dobil pregled, v kakšnem stanju glede prehodnosti se nabajajo naše planinske komunikacije, kje in v kakšnem vrstnem redu z ozirom na najnost dotične komunikacije je treba kaj popraviti ali nanovo narediti. — S tem v zvezi bo velike važnosti uveljavljenje naredb o zaščiti planinskih naprav in markacij. Tozadevni osnutek je društvo skupno z vojaško oblastjo, bansko upravo, s šumsko in finančno upravo, s komando pograničnih čet in s tujsko-prometnimi korporacijami pred kratkim dovršilo. Poročal sem o stvari g. podbanu dr. Pirkmajerju in nadejam se, da bo naredba v kratkem izšla. Skrbeti bomo morali potem, da se bo strogo izvajala in da se razširi nje veljavnost z zakonom o turizmu ali pa s posebno uredbo centralne vlade na vso državo.

V zvezi z napravo potov in markacij mi je izpregovoriti tudi o gradbenem programu v prihodnjem letu. V tem pogledu sta gradbeni odsek in odbor izdelala točen načrt, vpoštevaje na eni strani ono, kar se ima najprvo in nujno izvršiti, na drugi strani pa razpoložljiva sredstva. V prvi vrsti je treba temeljito preurediti in popraviti kočo na Kamniškem Sedlu in Cojzovo, ki sta obe v slabem stanju. Popravila je potrebna Češka koča, Dom na Krvavcu in Spodnja koča na Golici, nekaj popravil potrebuje še Vršič, Aleksandrov Dom, koča pri Triglavskih jezerih, Velika Planina in Aljažev Dom, končno tudi »Zlatorog« in »Sv. Janez«, pri katerem smo vezani na popravila že na podlagi dosedanje najemne pogodbe. Vsi ti stroški bodo znašali nad 200.000 Din, od česar odpade po proračunu za kočo na Kamniškem Sedlu znesek 46.000 Din, na Cojzovo pa 75.000 Din. Neodložljiva je nadalje ureditev zasilnega neoskrbovanega zavetišča v območju Škrlatice in Kriških Podov, ako se ne bo ta svet smatral za zaščiteno pustinja. To bo sicer tvorilo pasivno postojanko v naših financah, bo pa velikega pomena za olajšanje poseta tega planinskega sveta.

Preureditev reševalne službe stavi na nas velike zahteve. — V prejšnjih poročilih ste čuli, kaj se je naredilo že prošlo leto. To delo je treba v prihodnjem letu dovršiti najprej s tem, da se postavi reševalni službi zdrav temelj s pravilnikom, ki je v osnutku že izdelan in ga dobi v redakcijo še širši osrednji odbor, na drugi strani pa z rešitvijo finančne strani, ki bo zahtevala pritegnitev celokupne planinske organizacije k prispevanju po gotovem ključu, sorazmerno z dohodki. — S tem v zvezi je tudi vprašanje zavarovanja članov, za katero imamo že gotove oferte; v teku prihodnjega leta bomo zbrali potrebno informativno gradivo o izkustvih v inozemstvu ter pripravili vse potrebno, da se zadeva končno reši na prihodnjem običnem zboru.

Obmejni promet, ki je radi raznih varnostnih odredb vojaških in finančnih oblastev do gotove mere omejen, bo treba skušati v prihodnjem letu s ponovnimi intervencijami pri vojaških oblastvih, osobito pri komandah pograničnih čet, po možnosti olajšati. Pri tem lahko računamo na naklonjenost merodajnih činiteljev, ki so nam jo že dosedaj izkazali in ki bo pač pripomogla, da ne bo povoda ponovnim pritožbam. Seveda morajo planinci tudi vpoštevati, da pogranične čete v svoji vojaški disciplini vrše in morajo vršiti svojo dolžnost in da se temu primerno vsakdo ravna, kadar ima opravka z njihovimi stražami.

V teku prihodnjega leta bo moral novi odbor ponovno zastaviti vse in angažirati tudi kongres Zveze planinskih društev, kakor tudi vplivne osebe, da se vendarle izposlujejo železniške olajšave vsaj za skupine štirih članov. Prav tako bo treba stopiti v stike z avtobusnimi podjetji, da bodo našim članom dajala popust.

Vprašanje izboljšanja prometnih zvez v interesu lažjega obiska planin bo novi odbor moral smatrati za svojo važno nalogo.

Kulturno delo planinskega društva se mora kretati v prihodnjem letu v smeri nadaljnje izpopolnitve Planinskega Vestnika, prireditve čim zanimivejših predavanj alpinistične vsebine, po možnosti s strani domačih planincev, nadalje izdaje knjige o alpski tehniki ter priprav za izdajo zemljevida naših planin v merilu 1:25.000. Zastaviti bo treba energično delo, da pridemo do prostorov vsaj za začasno ohrambo predmetov, ki bi prišli v poštev za alpski muzej. Obsežno in intenzivno bo moralo biti delo za zbiranje umetniških fotografskih posnetkov naših planin in posvetiti bo treba pažnjo zaščiti flore in zaščiti rezerviranih planinskih pustinj.

Novi odbor čaka tudi obilo dela za pripravo proslave 40-letnice obstoja SPD. — V organizatornem pogledu bo treba dovršiti delo na novih pravilih.

Posebno težke naloge pa čakajo odbor pri ureditvi društvenih financ. Na eni strani se bo moral boriti za kritje naravnost ogromnih izdatkov za razna investicijska dela, na drugi strani pa gledati, da razbremeni društvo dolgov iz prejšnjih časov, ki v tako občutni meri ovirajo vsako večjo finančno akcijo. Dolgov se nam je treba na vsak način iznebiti, če hočemo, da bomo mogli za popravila in za napravo koč in drugih planinskih naprav, pa tudi za izvedbo društvenega kulturnega programa dobiti na razpolago potrebna sredstva. V tem pogledu so tolažljivi uspehi zadnjih let, ki kažejo, da se bomo v teku nadaljnjih nekaj let vendar rešili dolga, ki nam jemlje ogromna sredstva ne samo za amortizacijo, temveč vsako leto tudi za obrestovanje.

Kakor bo delo v bližnji bodočnosti obsežno in težko, se bo vendarle dalo izvršiti, ako bo novi odbor požrtvovalno in smotreno gospodaril in deloval, osobito pa če ga bo pri tem podpiralo zaupanje članstva ter stvarna in dobronamerna kritika, pri čemer mora osobito odpasti zakotno intrigiranje in neumestno povzročanje afer, ki so morebiti dobra hrana senzacij željne javnosti, ki pa tako zelo ovirajo stvarno in smotreno delo.

Podal sem Vam program novega odbora za delo v bodočem letu. Prosim, da izvolite izpregovoriti še Vi.◀

K besedi se oglasi g. Vohun, član Mariborske podružnice, ki predlaga, naj se v koči na Kamniškem Sedlu izmenja slama v slamnjačah; skupna ležišča naj se opremijo po vseh kočah z rjuhami. Bodoči odbor naj reši vprašanje vstopnin, češ, da je plačevanje vstopnine veliko breme, ako poseti planinec na eni turi več koč; morda bi se pobirala vstopnina le od tistih članov, ki prenočujejo. Dalje naj skrbi novi odbor za to, da bodo resnično člani imeli prednost pri prenočevanju; do gotove ure bi oskrbnik ne smel oddati nečlanu prenočišča. — Predsednik se zahvali g. Vohunu za njegove nasvete in želje; bodoči odbor jih bo vpošteval. Obenem pa pojasnjuje, da se je odbor že temeljito bavil z vprašanjem vstopnine; rešil ga bo na kak način v prid članstvu.

G. dr. Klinc zamerja, da je Staničeva koča bila zasedena po tečajnikih in da so morali nekateri člani vsled tega ležati kar na tleh, oskrbnik pa je pobral tudi od teh polno prenočino. Bodoči odbor naj nadalje skrbi, da se odpravijo v planinskih kočah prijavnice, ki so predpisane po oblasti. Glede vstopnine predlaga, naj bi jo član na turi plačal le v eni koči, s potrdilom bi imel prost vstop v drugih kočah.

Predsednik se zahvali g. dr. Klincu za njegove opozoritve ter pripomni, da se čujejo v privatnih pogovorih razne pritožbe radi zimske oskrbe planinskih koč. Sedanji odbor pa ne more ničesar ukreniti, ker so bile planinske kočice v zimski dobi pred tremi leti oddane za 5 let v najem po prejšnjem odboru; pogodbeno razmerje se pa ne more prekiniti, ako nimamo konkretnih, utemeljenih pritožb, katerih do danes tudi ni bilo. Obljublja pa, da bo odbor vplival na najemnika, da se slučaj, kakor jih je navedel g. dr. Klinc, ne bodo ponavljali. — Prijavnice za enkrat nismo mogli odpraviti, ker jih zahtevajo centralne oblasti; dosegli smo le olajšave. Odbor se bo vsekako trudil, da doseže odpravo.

G. Ogrin Ivan prosi, naj markacijski odsek skrbi za to, da se križišča dobro markirajo; ponekod so zelo slabo zaznamovana. — Tudi temu bo posvečal bodoči odbor svojo pažnjo.

G. ravn. Lajevič predlaga za Golico, naj se pobira vstopnina le v eni koči.

Predsednik se zahvaljuje gg. za podana poročila in predloge ter pravi, da jih bo bodoči odbor gotovo vpošteval.

Predsednikov delovni načrt za bodoče leto se soglasno odobri.

G. Jos. Cesar poda

društveni proračun za poslovno leto 1933.

Dohodki:

1. Oskrba 360.000.— Din; 2. Društveni viri: vpisnina, članarina, darila 125.000.— Din; 3. Prispevek podružnic 3200 članov à 2.50 Din 8.000.— Din; 4. Dohodek od prodanih tiskovin in zaloge 7.000.— Din. — Skupaj 500.000.— Din.

Izdatki:

1. Uprava: a) osebni izdatki in zavarov. 75.000.— Din; b) pis. potrebščine, tiskovine in dr. 27.000.— Din, c) najemnina za uradne prostore 24.000.— Din, d) povračila za potne stroške 4.000.— Din, skupno 130.000 Din; 2. Podpora Plan. Vestn. za kritje primanjkljaja 15.000.— Din; 3. Za propagando, razstave, predavanja, knjižnico in stroške o priliki kongresa 30.000 Din; 4. Pota in markacije 30.000.— Din; 5. Vzdrževanje in popravila društvenih zgradb 200.000.— Din; 6. Nabava in obnova društvenega inventarja v kočah in pis. 60.000 Din; 7. Obresti 35.000.— Din. — Skupaj 500.000 Din.

Ker se ne oglasi nihče k besedi, se proračun soglasno odobri.

Volitve. — Predsednik pravi, da je potekla 3letna funkcijska doba sedanjega odbora; voliti je treba novi odbor in novega predsednika ter namestnike in preglednika računov. Za razgovor se naznani 5 min. odmora.

Po odmoru povzame besedo predsednik in sporoči, da g. prof. Janko Mlakar, dolgoletni član odbora in podpredsednik, na noben način noče več sprejeti mandata. Odstopil je med letom že dvakrat, a smo ga vedno zopet pridobili; zdaj nam to ni več uspelo; g. prof. Mlakar je bil za odbor vedno opora in je s svojimi nasveti dostikrat pomagal društvu v težavnih stvareh. Topot se pa kar noče več udati, kakor kaže njegova pismena izjava.

Članstvo vzame z obžalovanjem vsebino dopisa v vednost.

Nato povzame besedo g. prof. Mlakar, ki pravi, da je bil 31 let v društvenem odboru in da pač zasluži pokoj, če je opravljal službo 1 leto več ko 30 let. Svoj odstop, pravi, opira na dejstvo, da ga po več mesecev ni v Ljubljani in da vsled tega ne more delati v odboru, kjer se rabijo delavni ljudje. Tisti čas pa, ko je v Ljubljani, je zaposlen po drugih društvih tako, da nima prostega časa. Zato predlaga, naj si člani izbere katerega drugega, ki bo — bolj pridno delal nego on! Predlaga pa, naj se voli v odbor g. Zor Vinko, za katerega jamči, da bo dober in koristen delavec.

Predsednik pravi, da se moramo g. prof. Mlakarju ob priliki, ko jemlje slovo od nas, najtopleje zahvaliti za njegovo plodnosno in koristno delo v planinskem društvu; obdržali ga bomo vsi v lepem spominu. — Prof. Mlakar se zahvaljuje članstvu za lepo slovo.

Glede volitev izjavlja dr. Pretnar, da odbor ni sestavljal nikake liste, izbiro novega odbora prepušča popolnoma članstvu samemu.

Volitev predsednika: Na predlog g. prof. Janka Ravnika se izvoli soglasno z ovacijami za predsednika ponovno g. dr. Pretnar Josip.

G. dr. Pretnar se zahvaljuje za izkazano mu zaupanje ter zagotavlja, da bo poverjeno mu mesto upravljal kar najvestneje ter skrbel, da se društvo še bolj razvije ko doslej. Kar bo v njegovih močeh, bo storil.

Glede volitev odbora se soglasno sklene, da se voli per acclamationem. Nato se volijo sledeči odborniki: gg. Battelino Angelo, dr. Breclj Bogdan, dr. Brilej Arnošt, Cesar Jože, Dolinšek Leopold, Hudnik Stanko, Jeretina Jože, Knafelc Alojzij, Kveder Janez, Marsel Ivo, dr. Mrak Anton, Šabec Ivan, Vilhar Franjo in dr. Vrtačnik Alojzij. — Namestniki: Hudnik Adolf, Jeršič Ivan, dr. Kajzelj Mirko, Zor Vinko in dr. Mihalek Jože. — Računska preglednika: Ferline Emerik, Lindtner Henrik.

Vsi so bili soglasno izvoljeni.

Nato se takisto soglasno izvolijo delegati za skupščino.

Slučajnosti.

S samostojnim predlogom se ne oglasi nihče. Poroča pa predsednik sledeče:

O priliki redakcije novih društvenih pravil se je načelo vprašanje upravljanja planinskih koč ter razdelitve koč podružnicam, na katerih ozemlju stojijo. To vprašanje se je končno rešilo v sejah Š. o. o. in v odborovih sejah takole: 1. Jeseniški podružnici se odstopa Kadilnikova kočva v upravo proti najemnici s pridržkom, da se ji lahko kočva takoj odvzame, če se pokažejo nedostatki, ki bi škodili planinstvu. Ker je podružnica jako agilna in je res, da je pripomogla ob gradnji te kočve takratna Jeseniška podružnica materialno in finančno, bi bilo krivično, če se tej podružnici ne bi odstopila kočva, zlasti, ker Osrednje društvo ne bo trpelo radi tega nikake škode.

2. Agilni Bohinjski podružnici se odstopita v upravo proti priznalnini Orožnova in Malnerjeva koča pod Črno Prstjo; podružnica dela skupno z agilnim smučarskim klubom iz Bohinja. Zadnja leta sta te dve koči za nas popolnoma pasivni, domačini pa jih bodo povzdignili.

3. Kranjski podružnici se prepusti še nadalje v upravo Valvazorjeva koča. Ker pa namerava ta podružnica kočo adaptirati, za kar bo porabila večji znesek, bo treba gotovih garancij za investicije.

Predsednik poudarja, da je rešitev teh vprašanj neodložljiva in da je odbor vse temeljito proučil. Škode radi tega Osrednje društvo ne bo imelo. — Sklepi odbora se soglasno odobro.

Zastopnik Jeseniške podružnice g. Šetinc se odboru in zboru zahvaljuje za veliko naklonjenost; g. Pučnik, namestnik nadzornika SPD, pa se v imenu Bohinjske in Kranjske podružnice zahvaljuje za razumevanje, ki ga je pokazalo Osrednje društvo napram podružnicam. —

Predsednik končno opozori zborovalce, da letos praznike naš starosta-planinec dr. Henrik Tuma svojo 75 letnico; ker je navzoč, predlaga, da se mu z ovacijo čestita. (Buren aplavz.)

G. dr. Tuma se zahvaljuje za čestitko ter pravi, da je napravil svojo prvo turo leta 1873 v avgustu. Spočetka je gojil planinstvo samo zase; iskal je v prirodi sreče in jo tudi našel. A šele, ko so stopili Piparji skupaj in so to krasno planinsko prirodo odprli z osnovanjem Slovenskega Planinskega Društva širšim slojem, je prišel do spoznanja, da mora tudi on tako delovati in da ta priroda ni samo zanj, temveč tudi za vse one, ki je prej niso poznali.

Nato zaključí predsednik občni zbor.

Male vesti: Plezalci Jože Čop, dr. Miha Potočnik in dr. Stanko Tominšek so v dneh od 14. do 19. avgusta t. l. posetili Dachstein in so preplezali tudi njegovo slovito južno steno, ki jo označujejo kot krasno, a lažjo nego so si jo predstavljali. — V prvih dneh avgusta se je A. Kopinšek v spremstvu sester Mohorčičevih vzel na M. Blanc in na Matterhorn. — Dne 6. avgusta je 64 letni beograjski nadškof dr. Ivan Rafael Rodić pristopil na vrh Triglav.

Tudi petindvajsetletnica. Z oktobrsko (10.) številko letnika 1908 sem prevzel uredništvo »Planinskega Vestnika«; preteklo mi je do danes 25 let. Kolika razlika med prvim in petindvajsetim letom! Ko je bilo treba izdati tisto 10. štev. leta 1908, sem našel v uredniški zalogi edino en članek (dr. Tume), drugega nič; priskočila sta mi na pomoč za zaključne številke letnika 1908 Janko Mlakar in brat — predsednik. Prihodnje leto (1909) je bilo že 11 sotrudnikov-pisateljev, ki v planinstvu delujejo še vsi (razen † dr. Cerka); a letos (1933) šteje samo naša prva spominska številka 43 vsestranih glasnikov našega domačega planinstva (med njimi tri odlične ženske), a v drugi spominski številki govori sebi in svetu celokupni naš narod...

Sebi — dá! Vsakemu še — ne! Na potu smo, na cilju — kdaj?
Zato: v vseh smereh naprej, kvišku! Vsi! Dr. Jos. Tominšek.

»Hrvatski Planinar«, ta naš najožji bratski list (»glasilo Hrvatskoga Planinarskoga Društva«), ki z nami čuva skupnost ne samo po bratskem sorodstvu in po planinskih smotrih, ampak vzdržuje tesne osebne stike s posetom naših planin, se z nami prijateljsko druží tudi vsebinsko. Naj omenimo, da je »Hrvatski Planinar« v 8. št. (str. 244 i. sl.) z lepim priznanjem omenil našo prvo spominsko številko k 40 letnici SPD, v 9. št. pa je naš marljivi sotrudnik Uroš Župančič pregledno in nazorno opisal, seveda iz svoje prakse, Martuljkovo skupino. Kakor je naš »Vestnik« že večkrat pisal — in še bo — o planinah v področju HPD, tako si podajmo vzajemno roke; in kakor posečajo hrvatski planinci naše planine, tako naj obračajo naši planinci svoja pota v večjem številu v njihove. Bratska sloga — skupno delo.

J. T.

Zaspanček - *Gentiana Clusii*

Lepnica - *Heliosperma alpestre*

Dr. Edvard Pajnič

Botanični vrt na Begunjščici

V tužnih letih svetovne vojne sem prihajal kar po dvakrat na mesec službeno v Begunjsko graščino. S kaznilniškim kuratom¹ sva pozabila ob opoldanskem počitku na krasnem graščinskem vrtu na vse posvetno gorje v pogledu na ponosno Begunjščico. Šele po prvratu se mi je izpolnila vroča želja, da sem prišel kot svoboden človek v ta začarani svet. Skoraj da ni več kraja v ožji domovini, kamor nisem prišel s svojo težko hojo, stikajoč po cvetkah in zeliščih za svojo zbirko. A nikjer nisem bil tolikokrat kot na Begunjščici in okoli nje. Kar pravijo navdušeni bardci v najnovejših letnikih »Planinskega Vestnika« o nji, je vse resnično, in še več!²

Ni baš vsakemu prijazna naša Begunjščica; očitajo ji zavrtnost, zahtevala je celo nekaj planinskih žrtev. No, poklicanci pravijo, da se tu hribolazec, ki nekaj »nase drži«, ne utegne »dostojno« ubiti! Meni se ni zgodilo tu gori prav nič zlega; pred dežjem pa moraš v poletju res dostikrat bežati. A kar sem gledal tu, nisem ne v tej množini in ne v teh vrstah rastlinstva videl ne v dolini Sedmerih jezer, ne na Ratitovcu, ne v Rupah,³ v Planici, v Martuljku in niti ne na prelepi Črni Prsti.

Kakor povsod v naših visokih gorah, drči tudi tukaj z vrhov navzdol izmiti in odkrušeni apnenec v večjih in manjših kosih. Obile padavine razjedajo greben in pobočja. A vendar je Begunjščica na boljšem napram drugim vrhovom; začuvana je prav do znatnih višin z rastlinstvom. Visoko sega tu gozd,⁴ njemu slede na strmih južnih pobočjih z rušo pokrite senožeti in planine, preko katerih se vleče nekaj že od daleč vidnih izmitih brazd v dolino. Više gori proti grebenu prepleta strmino mestoma žilavo grmovje gorskega borovca

¹ Z nedavno umrlim župnikom v Trbojah Ivanom Cudermanom, izvrstnim poznavalcem vseh dolin in višin okoli Begunj.

² Dr. Tuma: Pl. V. l. 1932, št. 9, str. 173 in sl.; dr. Prešern: Pl. V. l. 1933, št. 2 nasl. Oba članka sta mi prav dobro došla in me navdušila za ta sestavek. Dr. Tuma mi je šel na roko še s svojimi bogatimi zapiski o slovenskem imenoslouju v botaniki, za kar mu izrekam pristrčno zahvalo.

³ Na solnčni strmini med Erjavčevo kočjo in Slemenom pod Mojstrovko.

⁴ Ponekod do nad 1500 m nadmorske višine.

2. Agilni Bohinjski podružnici se odstopita v upravo proti priznalnini Orožnova in Malnerjeva kočja pod Črno Prstjo; podružnica dela skupno z agilnim smučarskim klubom iz Bohinja. Zadnja leta sta te dve kočji za nas popolnoma pasivni, domačini pa jih bodo povzdignili.

3. Kranjski podružnici se prepusti še nadalje v upravo Valvazorjeva kočja. Ker pa namerava ta podružnica kočjo adaptirati, za kar bo porabila večji znesek, bo treba gotovih garancij za investicije.

Predsednik poudarja, da je rešitev teh vprašanj neodložljiva in da je odbor vse temeljito proučil. Škode radi tega Osrednje društvo ne bo imelo. — Sklepi odbora se soglasno odobro.

Zastopnik Jeseniške podružnice g. Šetinc se odboru in zboru zahvaljuje za veliko naklonjenost; g. Pučnik, namestnik nadzornika SPD, pa se v imenu Bohinjske in Kranjske podružnice zahvaljuje za razumevanje, ki ga je pokazalo Osrednje društvo napram podružnicam. — —

Predsednik končno opozori zborovalce, da letos praznuje naš starosta-planinec dr. Henrik Tuma a svojo 75 letnico; ker je navzoč, predlaga, da se mu z ovacijo čestita. (Buren aplavz.)

G. dr. Tuma se zahvaljuje za čestitko ter pravi, da je napravil svojo prvo turo leta 1873 v avgustu. Spočetka je gojil planinstvo samo zase; iskal je v prirodi sreče in jo tudi našel. A šele, ko so stopili Piparji skupaj in so to krasno planinsko prirodo odprli z osnovanjem Slovenskega Planinskega Društva širšim slojem, je prišel do spoznanja, da mora tudi on tako delovati in da ta priroda ni samo zanj, temveč tudi za vse one, ki je prej niso poznali.

Nato zaključí predsednik občni zbor.

Male vesti: Plezalci Jože Čop, dr. Miha Potočnik in dr. Stanko Tominšek so v dneh od 14. do 19. avgusta t. l. posetili Dachstein in so preplezali tudi njegovo slovito južno steno, ki jo označujejo kot krasno, a lažjo nego so si jo predstavljali. — V prvih dneh avgusta se je A. Kopinšek v spremstvu sester Mohorčičevih vzel na M. Blanc in na Matterhorn. — Dne 6. avgusta je 64 letni beograjski nadškof dr. Ivan Rafael Rodić pristopil na vrh Triglav.

Tudi petindvajsetletnica. Z oktobrsko (10.) številko letnika 1908 sem prevzel uredništvo »Planinskega Vestnika«; preteklo mi je do danes 25 let. Kolika razlika med prvim in petindvajsetim letom! Ko je bilo treba izdati tisto 10. štev. leta 1908, sem našel v uredniški zalogi edino en članek (dr. Tume), drugega nič; priskočila sta mi na pomoč za zaključne številke letnika 1908 Janko Mlakar in brat — predsednik. Prihodnje leto (1909) je bilo že 11 sotrudnikov-pisateljev, ki v planinstvu delujejo še vsi (razen + dr. Cerka); a letos (1933) šteje samo naša prva spominska številka 43 vsestranih glasnikov našega domačega planinstva (med njimi tri odlične ženske), a v drugi spominski številki govori sebi in svetu celokupni naš narod...

Sebi — dá! Vsakemu še — ne! Na potu smo, na cilju — kdaj? Zato: v vseh smereh naprej, kvišku! Vsi! Dr. Jos. Tominšek.

»Hrvatski Planinar«, ta naš najožji bratski list (»glasilo Hrvatskoga Planinarskoga Društva«), ki z nami čuva skupnost ne samo po bratskem sorodstvu in po planinskih smotrih, ampak vzdržuje tesne osebne stike s posetom naših planin, se z nami prijateljsko druží tudi vsebinsko. Naj omenimo, da je »Hrvatski Planinar« v 8. št. (str. 244 i. sl.) z lepim priznanjem omenil našo prvo spominsko številko k 40 letnici SPD, v 9. št. pa je naš marljivi sotrudnik Uroš Župančič pregledno in nazorno opisal, seveda iz svoje prakse, Martuljkovo skupino. Kakor je naš »Vestnik« že večkrat pisal — in še bo — o planinah v področju HPD, tako si podajmo vzajemno roke; in kakor posečajo hrvatski planinci naše planine, tako naj obračajo naši planinci svoja pota v večjem številu v njihove. Bratska sloga — skupno delo.

J. T.

OBVESTILA.

Touring Club Italiano, Milano, izkazuje z 31. marcem 1933: 405.719 članov. Dohodki in stroški znašajo po 60.567.672-92 Lit., premoženje 36.146.867-31 Lit. Svojim članom daje vsako leto bogate priloge, po več zemljevidov, po eno knjigovodiča v obliki Bädeckerja in eno veliko knjigo z umetnostnimi prilogami, opis raznih italijanskih dežela. Med drugim je omeniti karto za avtomobiliste v merilu 1:300.000 v desetih listih, »Carta d'Italia« v merilu 1:250.000 v 62 listih. Ti se prodajajo še posebej za člane po 50 Lit., za nečlane po 60 Lit., tako da en list, ki je izdelan tako in je iste velikosti kakor jugoslovenska izdaja 1:100.000, stane 1 Lit., t. j. komaj 4 Din. Vodičev je do sedaj bilo izdanih 17; ker so deloma pošli, deloma so nastale precejšnje spremembe, se prične izdajati nanovo. — Lahko se reče, da je Touring Club Italiano danes največje in najbolj cvetoče društvo vseh kulturnih držav.

Planinci!

*Upoštevajte pri svojih nakupih
trdke, ki inserirajo
v »Planinskem Vestniku«!*

Vi, ki poznate najbolj krasote naše zemlje, morate iste obdržati tudi v sliki! Saj prvi poizkus vendar ni tako težak!

V drogeriji GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5
Vam posodijo proti tedenski odškodnini Din 10— fotoaparati
in Vas brezplačno nauče fotografirati.

»Naš alpinizem«, s pomočjo tovarišev Skalašev zbral in uredil Mirko Kajzelj, založil Turistovski klub »Skala«, cena 65 Din. — Naglo se bliža čas, ko se bo široki tok planincev in ožja struja alpinistov zopet obrnila, odloživši smučke, na naša skalnata pota, v peči, grušč, strmine, drnaste planje, travnate police, široke konte, ostre špike. Sam samcat naj nihče ne hodi tja gori in se ne spuščaj dol; vsaj enega spremljevalca si vzemi s seboj, zanesljivega in vseveščega pa skromnega, to je zgoraj omenjeno odlično izdajo naše »Skale«, priročno knjigo žepnega formata, »Naš alpinizem«, ki se naroča in dobiva takisto pri založniku, Turist. klubu »Skala« v Ljubljani.

Smučarje opozarjamo na zanimiv in podučen članek o lastnostih snega ob vetru in vremenu v Mitteilungen des Deutschen u. Österr. Alpenvereins št. 3, l. 1933.

Polovična vožnja na podlagi uverenj, v skupinah po 6 oseb.

Da se omogoči članstvu pri izletih izrabiti ugodnost polovične vožnje, je Osrednje društvo stopilo v stik s »Putnikom«, podružnico v hotelu »Metropol« (Miklič) nasproti kolodvoru, ki vodi evidenco članov za skupna potovanja. Ta centralizacija omogoča vsakemu članu na podlagi članske izkaznice, potrjene od direkcije drž. žel. (kar preskrbi pisarna SPD), poslužiti se te železniške ugodnosti.

**Prvovrstne okovanke (gorske čevlje) in smučarske čevlje
dobite pri BENJAMINU MARENK, čevljarstvo, RADOMLJE**

Samo trpežno, prvovrstno ročno delo.
Cene zmerne, postrežba solidna.

Koča na Boču je stalno odprta in oskrbovana; dohod iz Poljčan, Rogaške Slatine in Podplata. — Za kočo na Rogaški (Donački) gori se dobi ključ pri Koresu, zadnjem posestniku pod vrhom; tam je tudi vpisna knjiga.

Vse turistične potrebščine, kakor: gojzerce, specialne turistične obleke in perilo, dežne jope, nahrbtnike, termos steklenice, aluminijasti turistični pribor dobite po nizkih cenah pri

TRGOVSKI · DOM

Sternecki

TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje št. 6

Zahtevajte brezplačni cenik!

Razpis.

Osrednji odbor Slovenskega Planinskega Društva
sklicuje

REDNO SKUPŠČINO SPD

na nedeljo, dne 26. novembra 1933 ob 9. uri dopoldne
v Kranju (Narodni dom)

Dnevni red:

1. Legitimacije delegatov in ugotovitev pooblastil.
2. Otvoritev po predsedniku Slovenskega Planinskega Društva.
3. Poročila delegatov o delovanju in imovinskem stanju Osrednjega društva in podružnic v preteklem letu ter njih presoja v smislu § 38 a društvenih pravil.
4. Glavna načela bodočih pravil.
5. Ureditev reševalne službe.
6. Določitev višine članarine in višine prispevkov, ki jih naj podružnice plačujejo Osrednjemu društvu za upravo.
7. Volitev petih poverjenikov in treh nadomestnih poverjenikov podružnic, ki se pošljejo za leto 1934 v širši osrednji odbor.
8. Volitev društvenega nadzornika in dveh namestnikov.
9. Volitev delegatov za Savez planinskih društev Jugoslavije.
10. Sklepanje o naznanjenih predlogih in pritožbah (§ 38 d pravil).
11. Idejne smernice za nadaljnje delovanje in ev. ustanovitev mladinske planinske organizacije.
12. Slučajnosti.

Samostojni predlogi naj se pošljejo Osrednjemu društvu v Ljubljani najkasneje do 23. novembra 1933.

Naznanilo! Člani Slovenskega Planinskega Društva in ostala v Savezu planinskih društev kraljevine Jugoslavije včlanjena društva imajo kot turisti znaten popust pri avtobusnem prometu O. Žužek na progi Ljubljana—Vodice—Cerklje—Kranj. Za vožnjo Ljubljana—Cerklje (Krvavec) in obratno poseben popust! Potrebno je izkazati se s člansko legitimacijo. — V avtobusih je vedno dovolj udobnih sedežev na razpolago!

Vozni red se dobi brezplačno pri avtotvrcki O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11 (telefon 24-61) ali v pisarni SPD, Masarykova 14-I (telefon 29-63).